

Avrupa Birliği

Beynelmile hayatında eyi ve kötü günleri vardır. Bazan parlak bir hayal ve ümit milletleri aylarca teşhir eder. Beşeriyetin ebedî sulhe kavuşacağından, medeniyetin artık harp facialarına meydan bırakmayacağından bahsolunur; derken bu ümitler bir denbire suya düşer, beşerî realiteler ihtiraslar yeniden canlanır; ve başka bir istinat noktası bulunca kadar bedbinlik devam eder. Hayat eyi ile kötünün, ümit ile sukutuhayalın bir tenavübünden ibarettir beynelmile hayatın yolu da inişli ve çıkışlı bir istikamet takip etmektedir.

Londra deniz konferansı büyük ümitlerle toplanmıştır. Fakat umumî bir sukutuhayal tevilit ederek dağıldı. Cihani ve bilhassa Avrupayı uzun müddet bu sukutuhayalın tesiri altında bırakmak âti için bir tehlike teşkil edebildi. Devlet adamları için bunun önüne geçmek ve milletleri bedbinliğin yıpratıcı tesirlerinden kurtarmak bir vazife ve hiç olmazsa hale uygun bir siyaset idi. İşte bu maksatla, Londra konferansının başlıca torpillerinden biri olan ve beşeriyeti avutmak içi icabeden formülleri bulmakta büyük bir meharete gösteren M. Briand Avrupa birliği fikrini tekrar ortaya attı.

Briand'ın hayli zaman evvel ortaya atılmış olan bu fikri âdetle unutulmuş gibiydi. Bütün cihan efkârı umumiyesi silâhların tahdidî ümitleriyle meşgul bulunuyordu. Fakat bu ümitler suya düşüncü, Avrupa birliğine ait hayaller canlandırılmak istenildi. Şimdi Briand Avrupa devletlerine, bu husustaki fikirlerini soruyor, ve raporun Cemiyeti Akvam'ın gelecek Eylül ayında ichtima edecek olan umumî meclisine verilebilmesi için serri cevaplar istiyor, yeni bir fikir, yeni bir ümit, yeni bir meşale... Sulh ve salâh taraftarları için yeni bir hamle... Bu da ne vakte kadar devam edecek? toplanacak cevaplardan onu da yakında öğrenmek mümkün olacaktır.

Avrupa birliği veya fedarasyonu fikri, tahdidî teslihat mefhumu kadar, sade ve basit değildir. Silâhların bir türlü bırakılmak istemiyen devletler, ve hiç olmazsa Avrupa bu muğlak fikir etrafında nasıl birleşe bilecektir? Rus mamması, orta Avrupa'nın siyasi statükosu, Fransız - İtalyan rekabeti gibi derin hatıra gelen büyük meseleler müttehit bir Avrupa fikrinin mümkün dairesinde görülmesine ne dereceye kadar müsaade edilecektir? bu işin hakikat cephesidir, onun mes'uliyetini zaman deruhte etsin... Simdilik milletlere lâzım olan hayal ve ümit cephesidir. Bidavette söylediğimiz vechile her hayat gibi beynelmile hayatta da bu cepheye ihtiyaç vardır. Çünkü hayal ve ümit terakî umdesinin başlıca kaynağıdır.

ZEKİ MESUT

Birşey çıkmadı

Galata postanesindeki tahkikat ne gibi netice verdi?

Galata postanesinde bir taahhüt mektubun içinde mevcut olduğu iddia edilen 4000 liranın kâğıtlarına nasıl karıştığı hakkında aylardanberi devam eden tahkikat nihayet sonuna gelmiş ve alâkadarlar hakkında takibata tevessül olunmuştur.

Ancak paralar memnuiyet hissi olarak kıymetli mektup üzerine taahhütlü mektupla gönderilmiş olduğu için posta idaresi mes'uliyet kabul etmemektedir. Binaenaleyh bunların tazminini mevzuubahs değildir.

M. Musolini Floransada şiddetli bir nutuk söyledi

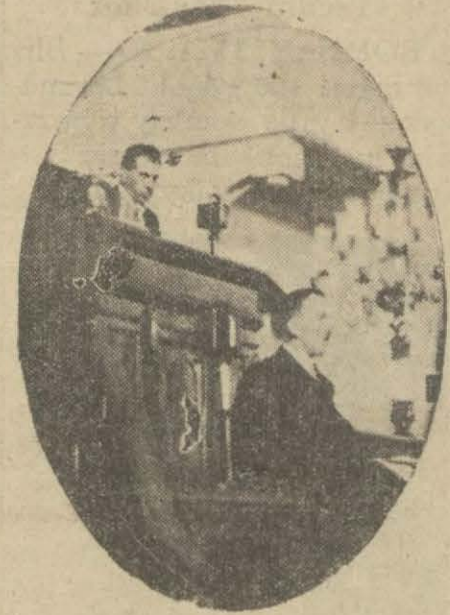
Büyük Millet meclisi azası bütçe müzakeratını takip ediyor..

Maarif bütçesi müzakere edilirken

Bir meb'us Darülfünunun projesinin niçin tehir edildiğini sordu

Maarif ve Sıhhiye Vekilleri Mecliste izahat verdiler

ANKARA, 18 (Telefonla) — Maarif bütçesinin müzakeresi sırasında Maarif Vekili Cemal Hüsnü B. maarifin bugünkü vaziyeti etrafında izahat vermiş ve bugünkü maarifimizin takip ettiği istikameti izah etmiştir. Bu meyanda müteaddit hatipler maarifimizin bugünkü vaziyeti etrafında sualer sormuşlar ve Ağa oğlu Ahmet Bey: 'Darülfünun projesinin neden tehir edildiğini sormuş ve Darülfünunda baremin şimdiye kadar tatbik edilememiş olmasının doğru bir iş olmadığını, ifade etmiştir. Yusuf Akçura Bey Ağa oğlu Ahmet Beyin temenniyatına istisna ettikten sonra bugünkü terbiye ve

Saracoğlu Şükru Bey nutkunu irat ediyor.

Riyaset makamında Kazım Pş. Hz.

tedris usulleri etrafında müşahedelerini ve bundan mütevellit mütealemleri izah etmiş ve halen müderris bulunduğu Ankara Hukuk mektebinde son iki sene zarfında devamla başlıyan lise mezunlarının yurt coğrafyası ve Türk tarihi hakkında کافی malumata sahip olmadıklarını müşahede ettiğini ve buna mukabil diğer memleketlerdeki umumî malumatı haiz olduklarını söylemiştir. Bugünkü memleket maarifinin ekonomik bir terbiye sistemi takip etmekte ziyade romantik olduğunu ve cemiyetçilikten ziyade ferdiyetçi olduğunu söylemiştir. (Mabadi beşinci sahifede)

Galiba imrendiler?..

O halde hemen durmadan "silâh başı..", na!

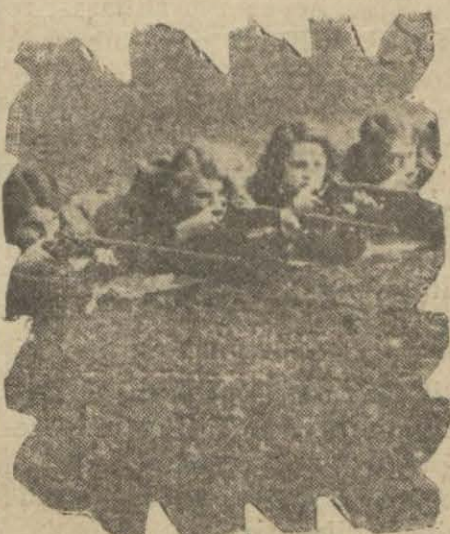
Kadınlar birliği reisi hanımlarımızın askerlik bile yapabileceklerini söylüyor..

Bir refikimiz Erkeklerle müsavî hak sahibi olan kadımlarımızın yol vergisinde istisna edilmiş olmalarını doğru bulmuş ve yarak hanımlarımızdan da yol vergisi alınması fikrini müdafaa ediyordu.

Dün Kadınlar Birliğinde Lâtime Bekir Hanımın bu husustaki fikrini sorduk. Lâtime H. diyor ki:

— Çalışan Hanımların yol vergisi vermelerine esas itibariyle tarafdarım. Yalnız bu mükellefiyet çalışmayan ve nafakalarını kocalarından bekleyen kadınlara teşmil edilmemelidir. Çünkü bu takdirde vergiyi gene erkek verecek demektir. Benim fikrim şudur: Madem ki erkeklerle her hususta müsavat iddiasında bulunuyoruz. Onlar gibi vergi de verebiliriz. Hatta sade vergi vermek değil, icabında ve bir davet vukuunda askerlik mükellefiyetini de ifaya hazırız. Türk kadını ötedenberi cephe arkasındaki hizmetlere alışkındır.

Anadolu savaşında kadın sırtında cephane taşıdı, Hatta bizzat cepheye erkek gibi harp etti, rütbe aldı, şöret temin etti ve kahramanlar sırasına girdi. İhtiyaç halinde ve memleketin müdafaası lüzum gösterirse niçin biz de cepheye gitmiyelim? Yalnız, şüphe yok, bünyeleri zayıf ve cefaya mütehammil olmayanlarla küçük çocukları o-

Acaba hanımlarımızı bu resimler mi imrendiriyor?

lan kadınlar bu mükellefiyetten hariç tutulmalıdır. Kadın cepheye gider, fakat bu mutlaka harp edecek demek değildir."

Diğer taraftan Efzayiş Suat Hanım demiştir ki:

— Kadınlar asker mi olsun... dediniz? Yoooo! biz sulhpervemiz. Kan dökmekle işimiz yok. Yalnız, memleketin müdafaası bunu icap ettirir o başka..

O zaman canla başla cepheye de çalışırız. Efzayiş Hanım burada hafifce duraklamış ve biraz sonra şunları ilâve etmiştir:

— Dûa edin de bütün dünyada kadınlar iktidar mevkiine geçsin! Hakiki sulhe ancak zaman kavuşabileceğiz!"

Usulsüz sarfiyat

Kahveciler cemiyetinde bin lira açtk..

Ticaret müdiriyeti murakipleri şehrimizdeki esnaf cemiyetlerinin muamele lâtını tetkik etmektedir.

Şimdiye kadar 5 cemiyetir hesabına ait teftişler bitirilmiş ve bazı gayri kanunî ve pürüzlü noktalar bulunmuştur.

Bu meyanda Kahveciler cemiyetinin 1000 lira kadar açığı olduğu tesbit edilmiş ve bundan mes'ul tutulan idare heyeti hakkında yapılacak muamele İktisat vekâletinden istizan olunmuştur. Bakkallar cemiyetine ait 4200 küsur liranın da usulsüz olarak sarfedildiği anlaşılmıştır.

Bu sarfiyattan kanunen mes'ul olması lâzımgelen idare heyeti, bu paraları Bakkallar kooperatifine verdiğini iddia etmiştir.

Halbuki murakipler bu paraların, mezkûr kooperatifin teşekkülünden evvel yani 927 senesinden itibaren sarfedildiğini tesbit etmişlerdir. Esasen paraların ayrı bir teşekkül olan kooperatife verilmesi de gayri kanunî olduğundan bu takdirde dahi idare heyeti hakkında takibat icrası lâzımgelmektedir. Bu husustaki rapor yakında vekâlete gönderilecektir.

Vekâlet lüzum görürse açığı çıkan cemiyetlerin idare heyetlerini feshederek mahkemeye sevkedecektir.

Fethi Bey Bakkallar cemiyeti kâtibi

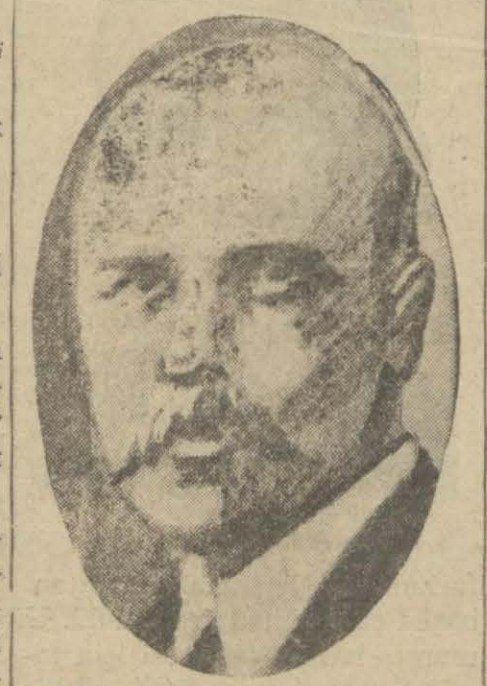
Malî mütehasıs

M.Şarl Rist bu hafta sonunda gelyor

Hükümetimizle Dayınler arasında vakı olan temaslar neticesinde malî tetkikat için celi tekarrür eden Fransız malîye mütehasısı M. Şarl Rist bu hafta sonunda memleketimize gelecektir.

Kollej dö Frans'ın eski profesörlerinden olan M. Şarl Rist Bank dö Frans ikinci müdürlüğünde de bulunmuş ve senelerinde Avrupanın muhtelif memleketlerinde malî tetkikatile beynelmile: bir şöret kazanmıştır. M. Rist son zamanlarda Romanya'da tetkikatta bulunuyordu.

Bu mütehasısın tetkikati

M. Şarl Rist

Dayınlerle yeni ve nihai müzakerata esas olacaktır.

Atina sefirimiz dün hareket etti

Atina sefirimiz Enis B. dün sabah saat 10 da Patris vapuru ile Atinaya hareket etmiştir. Teşvide Enis B. in bir çok tanrıkları bulunmuştur.

M. Musolininin nutku

Asılları İtalyan olan düşman kim?

"Faşist İtalya müttehit bir kitledir. ona mahvolmak tehlikesine katlanmadan hücum edilemez!.."

FLORANSA, 18 A. A. — Buraya gelen M. Mussolini harbiye nazırı ve bir çok erkânı hükmüt yanında olduğu halde askerî müessesatı teftiş ettikten sonra Faşistlere hitaben büyük bir nutuk söylemiştir.

M. Mussolini Faşist rejiminin 8 senelik tarihçesini yaparak demiştir ki: Memleket dahi lince hiç bir düşman açıska ken dinî göstermiyor. Hudut haricindeki asılları İtalyan olan düşmanlara gelince onlar da mırđar bir çamurdan ibarettir. Hudutların öte tarafında diğer başka düşmanlar da vardır. Bunlar İtalyanları hâlâ küçük bir millet zannediyorlar ve 43 milyon olduğumuzun farkına varmıyorlar. Bizi fedakârlık yapacak kabiliyette görmüyorlar. Halbuki bizi demir kol zaferine götürün fedakârlıklardan çok daha fazla sını yapmağa amadeyiz. "Şiddetli ve sürekli alkışlar"

İtalyan milleti için bahriye programımızı tahakkuk ettiremeyeceğimiz hakkındaki imalar kadar ağır bir tahkir olamaz. Burada tekrar ve kat'iyetle söylüyorum ki bu program tonilâto tamamen tahakkuk

Floransada harpcuyane bir nutuk söylyen M. Musolini

ettirilecek ve programın ihtiva ettiği 29 yeni harp gemisi denize indirilecektir. İtalyan milleti vaktile Romanın olan denizde mahkur kalmaz. "Çılğınca alkışlar"

Hudutların öte tarafında bütün milletlerin zararına olarak dünyanın en muazzam dolandırıcılığı olan ebedî prensipleri istismar eden fırka, grup ve bir (Mabadi ikinci sahifede)

Biz, nasılız ?

1000 Türk kafası üzerinde yapılan tetkikin sonu..

Evsaf, eşkâl, kabiliyet ve İstanbul Anadolu Türkleri

Tıp fakültesindeki Antropoloji müessesesinde Türkiye'de yaşayan halkın evsafına dair yapılan tetkikattan çok mühim neticeler alınmıştır.

Fakülte teşrih müderrisi Mahir Bey ve profesör M. Muşenin nezareti altında olan bu müessesteden memleketimizde bulunan Türklerle diğer anasırın evsaf ve eşkâlini tesbit için 1000 i müteceviz kafa ve iskelet üzerinde tetkikat icra edildiği gibi askerlik hizmetini ifa eden gençlerle mekteplerdeki çocuklara ait müşahedeler de nazarı dikkate alınmıştır.

Bu ilmi mesai ve etütler, memleketimizdeki anasır arasında Türklere evsaf, eşkâl ve kabiliyet itibarile en yüksek ve mükemmel derecede bulunduğu nu göstermiştir.

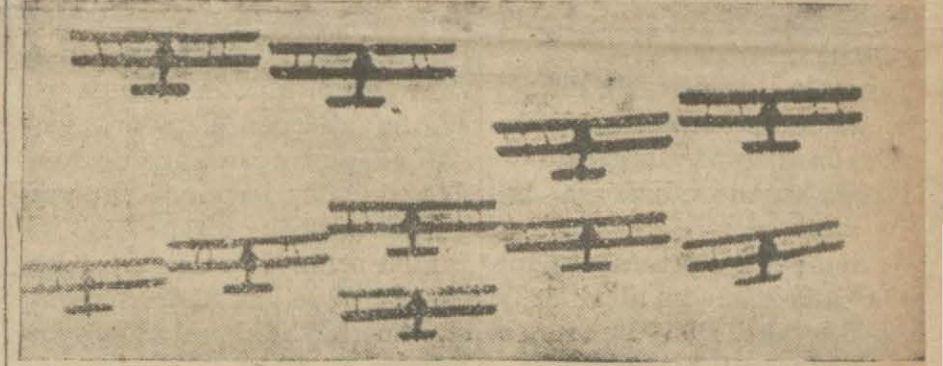
Bu tetkikata göre Türklere gerek boy ve gerek baş eşkâli cihetinden Avrupalılara benzetilmektedir.

Hatta o kadar ki tetkik mevzu olan kafalarda tamamen Race européenn (Ras öropen) evsafı bulunmuştur. Maamafih bunlar meyann-

Antropoloji müessesesinde müderris Mahir, Hamza beylerle Pr. Mouch da Anadoludan getirilen kafalar pek az olduğu ve diğer kafalar İstanbullulara ait bulunduğundan bütün memleketin ırk noktayı nazarımdan evsaf ve eşkâlini kat'iyetle tesbit edebilmek için tetkikatın, Anadolunun muhtelif mntakalarını teşmili zarurî görülmektedir. Antropoloji tetkikatına göre Türklere zaviye ve çehiye asgârî 84, azamî 88 derece olarak tesbit edilmiştir ki bu derece çok yüksek addedilmektedir.

Antropoloji müessesesi, yalnız kemikler üzerindeki tetkikatı kâfi bulmuyarak insan vücudunun diğer aksamlarına nazarı itibarile hususiyetlerini tesbit için kadavralarda tetkikat yapmağı muvafık görmüştür.

Bugün 4 Amerika tayyaresi İstanbula geliyor

Bu seyahat, geçen sene Türk hava heyeti tarafından yapılan ziyareti iade mahiyetindedir

Misafirler Eskişehir ve Ankaraya gidecekler Bu akşam misafirlerin şerefine Perapalasta 70 kişilik bir ziyafet verilecek

Bugün dört Amerika tayyaresinden mürekkep bir heyet şehrimize gelecektir. Bu ziyaret Amerika'da (Körtis-Rayt) tayyarecilik grubu tarafından tertip edilmiş olup geçen sene bir Türk hava heyeti tarafından Amerikaya vaki olan ziyareti iade mahiyetinde de haizdir.

Amerika tayyarecilerinin ziyareti Eskişehir ve Ankara da dahil olduğu halde bir hafta kadar devam edecektir. Bugün onikiye doğru tayyareciler Yesilköyde Türk tayyare cemiyeti tarafından istikbal olunacak ve Türkiye'de buldukları müdetçe tayyare cemiyetinin misafiri olacaklardır. Bu akşam Perapalasta otelinde Amerika tayyarecileri şerefine tayyare cemiyeti İstanbul şubesi tarafından yetmiş kişilik bir ziyafet verilecektir.

Amerika heyetine binbaşy Melvinhol riyaset etmektedir. Heyet meyandan bulunan mülâzim Dulit san'at nokta nazarımdan Amerikanın en birinci tayyaresidir. Amerika tayyarecilerinde "Asların ası" diye marufur. Mülâzim (Dolit) in havacılık hayatı insana efsane diye görünen heyecanlı maceralar-

Mektepliler müsabakası

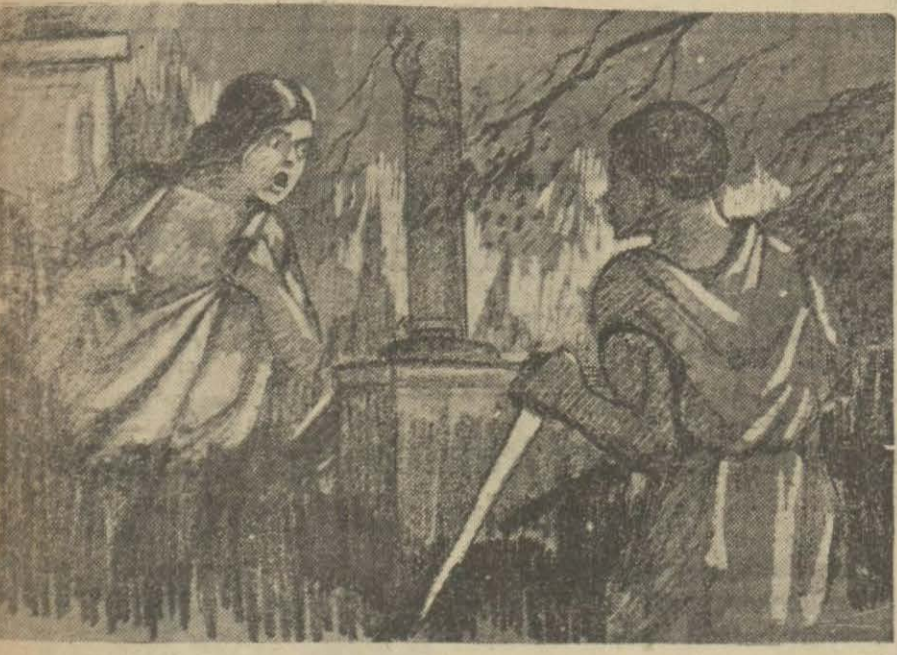
54 üncü hafta başladı

54 üncü hafta başlamıştır.. Gazetemizde çıkan haberlerden en mühimmini seçip cumartesi akşamına kadar müsabaka memurluğuna gönderiniz. Neticeler pazar günü neşredilecektir.

NERON

Nakleden: KAMRAN ŞERİF

— Güneş!... Güneş, ne zaman doğacaksın?...

— Vur!...

O zaman yerine kim geçecek? Ondan sonra başlayacak olan kitaplar, itisafılar, dahili arplar kim bilir kaç sene sürecekti? Roma'nın menfaati, talim bir eseri lütfu olarak kurtun bedahatin ölümünü icap etmiyor mu idi?...

Bunlar hep zihinlerinden geliyordu. Anlaşmak için birbirlerini isticvaba lüzum görmüyorlar, yürekleri parçalana parçalana, ruhları işkenceler için kıvrana kıvrana ölüm kararını vermek ıstırrında kalıyorlardı.

Söze ilk başlayan Senek oldu. Nerona bakmağa lüzum görmeden, hatta onun mevcudiyetini hatıra bile getirmeden Buras'a sordu:

— İmparatoriçeyi öldürmele askere emredilebilir mi? Jeneral cevap verdi:

— İtaat etmezler.

Jermanikus'un hatırasına çok terbuttur. Onun kızına karşı bir pretörien el kaldırmaz! Bir an düşündü.

— Madem ki Anisetus başlasın, bari o bitirsin...

Senek'le Burrus fazla bir şey öylemeden efendilerinin önüne boyun kırıp dışarı çıktılar.

Neron azatlı ile başbaşa kancana haykırdı:

— Sen beni kurtaracak mı? Görüyorsun, bu alçaklar beni nasıl bırakıyorlar! Fakat sen, beni kurtaracaksın!

Beni kurtaracağına yemin et! Azatlı acele etmeden kalktı kendine çok hüküm olduğunu österen bir sesle cevap verdi:

— Gecenin rahat geçir, ey ilâh! Senin için çalışacağım!

Güllümsiyerek Kayserin yanından ayrıldı. Neron dört nala giden atların nal seslerini işitince Anisetus, vali Herkuleus ile onanma kumandanı Obarit ardi.

Bu müddet zarfında Agripin anında tek bir köle ile bir eve apanmıştı. Ne yapacağını tandinle âciz düşünüp dururken iddetli bir görüşü ile titredi: Anisetus köşkün kapısını kırıp girdi. İmparatoriçe kalktı. Arkı hiç bir ümit kalmadığı için atilleri mağrurane karşıladı.

— Buraya cinayet işlemek için geldin, değil mi?

Vali kafasına indirildiği bir so darbesi ile onu sendeletti. Obarit kılıcını sıyrdı.

Agripin duvara dayanarak lbesini sıyrdı, çıplak göğsünü göstererek:

— Vur!

Dedi. Adam kılıcı kabzesine adar sapladı.

İmparatoriçenin çehresi dehşet ve ıstırratla gerildi ve barırmadan olduğu yere devrildi.

— Güneş!... Güneş, ne zaman doğacaksın?...

Neron omuzları çökmüş, baddüşük dudakları titrek ve müskallis, tıpkı bir çilgin gibi urmadan dolayıyordu. Senek İmparatoriçeyi endişe ile bakıyordu. Geceyi Baies'teki köşkün ir odasında geçirmişti.

Neron gâh hiddetli, gâh müreddit adımlarla odanın içine rasgele yürümeye başlıyordu.

— Güneş!... Güneş, ne zaman doğacaksın?...

Aynı zamanda muttasıl: — Güneş! Güneş, ne zaman doğacaksın!.. diye iniliyordu. Kendine hâkim olmağa, kudretini gözünün önüne getirmeğe aşkını hatırlamağa çalışıyor ve mırıldanıyordu:

— Kâinat bir tarafa... Poppea bir tarafa... Sonra birdenbire yeni bir korku buhranına kapılıyor, sarsılıyor, çeneleri çarpıyor, aynı enini musırrane tekrar ediyordu:

— Güneş! Güneş, ne zaman doğacaksın?...

Tamirat meselesi ortadan kalktı

Artık Tedyat Bankası işe başladığından Almanya borçlarını buraya verecek..

Galip, mağlûp

Artık fark kalmadı.. diyorlar amma bakalım?

Umumî harbin Avrupada galiplerle mağlûp Almanya arasında bıraktığı tamirat meselesi artık maziye karışmış oluyor. Umumî harpte Alman orduları tarafından yapılan tahribatı harpten sonra galipler ödettirmek istediler. Fakat buna "tazminat", demiyerek sadece "tamirat", dediler. On senedir bu mesele kâlip kanlıba girdi. Fakat git gide anlaşıldı ki yalnız galiplerin verdiği bir hakla bir memleket sonuna kadar eli ayağı bağlı bir halde kalamaz. Git gide galip ve mağlûp

Mr. Young

farkını ortadan kaldırmaktan başka çare olmadığını gördü. Umumî harbin tasfiyesi için tamirat meselesinin de kat'î bir şekilde konuşması lâzımgeldi. Nihayet geçen sene Amerikanın en maruf bir maliye adamı olan Mr. Ewen Young Avrupaya gelerek alâkadar hükümetlerin yolladığı mütehasısları topladı.

Almanyanın vereceğini alâkadarlar taksim ederken mali bir takım usuller kararlaştırıldı. Young plânına göre beynelmilel bir-banka tesis ediliyor. Almanya ile alacaklılar arasında vasıta bu Banka olacaktır. Almanyanın borçları artık beynelmilel piyasada muamele görecektir. Young plânı mühim bir eserdir. O suretle ki Almanyanın borçlarını vermesi kendi malî menafii sırasına konmuştur. Aşağıdaki telgraf on dört, on beş aydanberi muhtelif fasıllarla hazırlanan Young plânının artık tabikiine girişildiğini gösteriyor.

PARİS, 17 (A. A.) — Tamirat komisyonu tarafından nesredilen bir tebliğde Lahay itilâflarının Almanya tarafından tasdik edildiği ve bu itilâflarla alâkadar kanunların Reichstag meclisi tarafından tasdik edildiği, aynı itilâfların Belçika, İngiltere, Fransa ve İtalya hükümetleri tarafından da tasdik olunduğu, beynelmilel Tedyat bankasının teşekkül etmiş olduğu bildirilmektedir. Binaenaleyh, Young plânı 17 Mayıs'tan itibaren meriyet mevkiine girdiği ve tamirat komisyonu ile Almanya arasındaki münasebetlerin bu tarihten itibaren nihayet bulduğu bu tebliğde ayrıca kaydedilmektedir.

— Kalk Sezar! dedi. Senturioları, tribünler sana sadakat yemini etmeğe, seni İmparatoriçeye bağışladıktan dolayı seninle birlikte ilâhlara dua etmeğe geldiler!

Burrusun bu sözleri Neronun oynıyacağı rolü tesbit ediyordu. Kendisini ilâhlar kurtarmıştı. Katilken mazlûm mevkiine geçmişti.

Katil hâdisesi meşru bir nefis müdafaasından başka bir şey değildi. Vurulmamak için vurmıştı... İşte sabahtan akşama kadar, milletin tebriklerini iblağa gelen ordu reislerine, hâkimlere, kampanya şehirlerinden gönderilen mebuslara varıncaya kadar herkese, gözleri yaşarak bu izahatı veriyordu. Bunun üzerine alçakça bir müdahene ve temellük başladı. Cinayetinin bütün teferruatı ile biliniyordu. Gemiciler her şeyi söylemişlerdi. Gemi, delinen tekneye hücum eden suların taz yiki altında alabura olduğu olmuştur. Bütün emin olmak için Agripinin gemide bulunduğu odanın tavanına kurşun yerleştirilmişti. Fırtına esnasında bu kurşun kütlesi düşüp Agripini ezmişti. Fakat bu karışık tuzak lâviki ile işiyememişti.

— Güneş!... Güneş, ne zaman doğacaksın?...

— Nihayet görüldü ve şafak söküp deniz mai dalgaları ile meydana çıkınca İmparator, sanki şafakın hafif sisleri içinde anasının hayaletini görmüş gibi dehşet içinde geri kaçtı.

Kendinden geçmiş bir halde bir yatağa serilip ışığa arkasını döndü.

Bu sırada köşkün bahçesinde "yaşa, sesleri aksetmeğe başladılar. Kapı açılıp Burrus görüldü:

— Kalk Sezar! dedi. Senturioları, tribünler sana sadakat yemini etmeğe, seni İmparatoriçeye bağışladıktan dolayı seninle birlikte ilâhlara dua etmeğe geldiler!

Burrusun bu sözleri Neronun oynıyacağı rolü tesbit ediyordu. Kendisini ilâhlar kurtarmıştı. Katilken mazlûm mevkiine geçmişti.

Katil hâdisesi meşru bir nefis müdafaasından başka bir şey değildi. Vurulmamak için vurmıştı... İşte sabahtan akşama kadar, milletin tebriklerini iblağa gelen ordu reislerine, hâkimlere, kampanya şehirlerinden gönderilen mebuslara varıncaya kadar herkese, gözleri yaşarak bu izahatı veriyordu. Bunun üzerine alçakça bir müdahene ve temellük başladı. Cinayetinin bütün teferruatı ile biliniyordu. Gemiciler her şeyi söylemişlerdi. Gemi, delinen tekneye hücum eden suların taz yiki altında alabura olduğu olmuştur. Bütün emin olmak için Agripinin gemide bulunduğu odanın tavanına kurşun yerleştirilmişti. Fırtına esnasında bu kurşun kütlesi düşüp Agripini ezmişti. Fakat bu karışık tuzak lâviki ile işiyememişti.

— Güneş!... Güneş, ne zaman doğacaksın?...

— Güneş! Güneş, ne zaman doğacaksın!.. diye iniliyordu. Kendine hâkim olmağa, kudretini gözünün önüne getirmeğe aşkını hatırlamağa çalışıyor ve mırıldanıyordu:

— Kâinat bir tarafa... Poppea bir tarafa... Sonra birdenbire yeni bir korku buhranına kapılıyor, sarsılıyor, çeneleri çarpıyor, aynı enini musırrane tekrar ediyordu:

— Güneş! Güneş, ne zaman doğacaksın?...

— Güneş! Güneş, ne zaman doğacaksın?...

— Güneş! Güneş, ne zaman doğacaksın?...

İsviçrede

Avrupa Birliği

Briand muhtırası gönderildi

CENEVRE, 17 A.A. — Briand muhtırası saat 17 de gör Eric Drummond da resmen tevdi edilmiştir. Akşam cemiyeti mahafili bu muhtırayı büyük bir teveccüh ve alâka ile karşılamıştır.

[M. Briand'ın bahsedilen muhtırası Avrupa birliği tesisi için hazırlanan muhtıradır. M. Briand bu muhtırasında her hükümetten mutalea sormaktadır. Muhtıranın bir sureti de Cemiyeti Akşam umumî kâtibine tevdi edilmiştir.]

Fransada

Bolşevik propagandası

MARSİLYA, 17 A. A. — Cumhuriyetçiler birliği kongresinde meb'us M. Taittinger Fransız müstemlekelerinde Sovyetler tarafından yapılmakta olan propaganda meselesini ortaya atmıştır. Hatip, geçenlerde Yenbay'da çıkan hâdiselerden bahsederek Fransanın uzakta bulunan müstemlekelerini ana vatandan ayırmaya çalışmaktan vazgeçmesi için Moskova hükümeti nezdinde yeniden bazı teşebbüslerde bulunulmasını, aksi takdirde siyasi münasebetlerin katedileceğinin kendisine bildirilmesini tavsiye etmiştir.

İki saatlik grev

PARİS, 17 A. A. — Posta, telgraf ve telefon idaresi memurları tarafından iki saatlik bir grev yapılması üzerine 10 memur azledilmiş ve 24 kişi açığa çıkarılmıştır.

Musolininin nutku

(Birinci sahifeden mabat)

takım zümreler Faşist İtalyayı tecrit etmek istiyorlar bunda kat'iyyen muvaffak olamayacaklardır.

Bunlar Faşist rejimi ile benliğini tanıtmak azminde bulunan İtalyaya karşı harp açılmasına bile muarız değillerdir. Onları geçitte bekliyorum. Bir harp hali hudutlarda belirir belirmez biz siyah gömlekli şimdikiye kadar görülmedik bir savletle yerlerimizi dolduracağız. Ve bu teşebbüsü kıracağız. Bugün Faşist İtalya böyle mütehit, kuvvetli bir kitledir ki, ona mahvolmak teklikesi görülmezsizin hücum edilemez. Çalışmakta devam edeceğiz. Biz oturamayız; yalnız dahili vazifemiz itibarile değil, hududun her tarafından ansızın çıkan hâdiseler dolayısıyla de oturamayız. Yarın burada ordumuzun muazzam bir resmi geçitini göreceksiniz. Bunu ben istediğim güzelce tatlı bir şeydir. Fakat top, tüfek donanma ve tayyare bundan çok daha tatlıdır. Silâba dayanmayan hak, hak değildir. Makyavelin dediği gibi "silâhsız kalan peygamberler hep öldürülmüşlerdir" Yarın ordumuzun heybetinden bütün cihan Faşist İtalyanın azim kâr ve muharip çehresini görecektir. Kuvvetli ve kudretli İtalya ancak çok kıymetli bir dost, yahut çetin bir düşman olabilir. İtalya için bunun haricinde ihtiyar olunacak bir sık yoktur.

Musolininin nutku

(Birinci sahifeden mabat)

takım zümreler Faşist İtalyayı tecrit etmek istiyorlar bunda kat'iyyen muvaffak olamayacaklardır.

Bunlar Faşist rejimi ile benliğini tanıtmak azminde bulunan İtalyaya karşı harp açılmasına bile muarız değillerdir. Onları geçitte bekliyorum. Bir harp hali hudutlarda belirir belirmez biz siyah gömlekli şimdikiye kadar görülmedik bir savletle yerlerimizi dolduracağız. Ve bu teşebbüsü kıracağız. Bugün Faşist İtalya böyle mütehit, kuvvetli bir kitledir ki, ona mahvolmak teklikesi görülmezsizin hücum edilemez. Çalışmakta devam edeceğiz. Biz oturamayız; yalnız dahili vazifemiz itibarile değil, hududun her tarafından ansızın çıkan hâdiseler dolayısıyla de oturamayız. Yarın burada ordumuzun muazzam bir resmi geçitini göreceksiniz. Bunu ben istediğim güzelce tatlı bir şeydir. Fakat top, tüfek donanma ve tayyare bundan çok daha tatlıdır. Silâba dayanmayan hak, hak değildir. Makyavelin dediği gibi "silâhsız kalan peygamberler hep öldürülmüşlerdir" Yarın ordumuzun heybetinden bütün cihan Faşist İtalyanın azim kâr ve muharip çehresini görecektir. Kuvvetli ve kudretli İtalya ancak çok kıymetli bir dost, yahut çetin bir düşman olabilir. İtalya için bunun haricinde ihtiyar olunacak bir sık yoktur.

Musolininin nutku

(Birinci sahifeden mabat)

takım zümreler Faşist İtalyayı tecrit etmek istiyorlar bunda kat'iyyen muvaffak olamayacaklardır.

Bunlar Faşist rejimi ile benliğini tanıtmak azminde bulunan İtalyaya karşı harp açılmasına bile muarız değillerdir. Onları geçitte bekliyorum. Bir harp hali hudutlarda belirir belirmez biz siyah gömlekli şimdikiye kadar görülmedik bir savletle yerlerimizi dolduracağız. Ve bu teşebbüsü kıracağız. Bugün Faşist İtalya böyle mütehit, kuvvetli bir kitledir ki, ona mahvolmak teklikesi görülmezsizin hücum edilemez. Çalışmakta devam edeceğiz. Biz oturamayız; yalnız dahili vazifemiz itibarile değil, hududun her tarafından ansızın çıkan hâdiseler dolayısıyla de oturamayız. Yarın burada ordumuzun muazzam bir resmi geçitini göreceksiniz. Bunu ben istediğim güzelce tatlı bir şeydir. Fakat top, tüfek donanma ve tayyare bundan çok daha tatlıdır. Silâba dayanmayan hak, hak değildir. Makyavelin dediği gibi "silâhsız kalan peygamberler hep öldürülmüşlerdir" Yarın ordumuzun heybetinden bütün cihan Faşist İtalyanın azim kâr ve muharip çehresini görecektir. Kuvvetli ve kudretli İtalya ancak çok kıymetli bir dost, yahut çetin bir düşman olabilir. İtalya için bunun haricinde ihtiyar olunacak bir sık yoktur.

Musolininin nutku

(Birinci sahifeden mabat)

takım zümreler Faşist İtalyayı tecrit etmek istiyorlar bunda kat'iyyen muvaffak olamayacaklardır.

Bunlar Faşist rejimi ile benliğini tanıtmak azminde bulunan İtalyaya karşı harp açılmasına bile muarız değillerdir. Onları geçitte bekliyorum. Bir harp hali hudutlarda belirir belirmez biz siyah gömlekli şimdikiye kadar görülmedik bir savletle yerlerimizi dolduracağız. Ve bu teşebbüsü kıracağız. Bugün Faşist İtalya böyle mütehit, kuvvetli bir kitledir ki, ona mahvolmak teklikesi görülmezsizin hücum edilemez. Çalışmakta devam edeceğiz. Biz oturamayız; yalnız dahili vazifemiz itibarile değil, hududun her tarafından ansızın çıkan hâdiseler dolayısıyla de oturamayız. Yarın burada ordumuzun muazzam bir resmi geçitini göreceksiniz. Bunu ben istediğim güzelce tatlı bir şeydir. Fakat top, tüfek donanma ve tayyare bundan çok daha tatlıdır. Silâba dayanmayan hak, hak değildir. Makyavelin dediği gibi "silâhsız kalan peygamberler hep öldürülmüşlerdir" Yarın ordumuzun heybetinden bütün cihan Faşist İtalyanın azim kâr ve muharip çehresini görecektir. Kuvvetli ve kudretli İtalya ancak çok kıymetli bir dost, yahut çetin bir düşman olabilir. İtalya için bunun haricinde ihtiyar olunacak bir sık yoktur.

Musolininin nutku

(Birinci sahifeden mabat)

takım zümreler Faşist İtalyayı tecrit etmek istiyorlar bunda kat'iyyen muvaffak olamayacaklardır.

Hindistanda

Tuz harbi!..

Şair kadın dolaşiyor..

DHARASANA, 17 A. A. — Madam Naydu tuz fabrikalarına hücum hareketine başlanmadan evvel istiklâl mücadelesini bir kat daha kuvvetlendirmek için memleket dahilinde bir devir seyahati yapacaktır. Madam Naydu evvelâ Sholapur gidecektir.

Hücum hazırlığı

BOMBAY, 17 A. A. — Bir 100 dğeri 400 gönüllüden mürekkep 2 grup Bombay civarındaki tuz fabrikalarını ele çirmek için yola çıkmışlardır.

Naydu

[Naydu, Hindistanın maruf bir şairidir. İngilterede tahsil görmüş olan bu kadın İngilizce yazdığı şiirlerle de şöhret kazanmıştır. Hatta bu muvaffakiyetinden dolayı vaktile İngiliz kiralı tarafından nışan bile almıştır. Gandhi tevkif edildikten sonra daha feal bir rol oynamaya başlayan Naydu halkı millî mukavemete teşvik için çalışıyor.]

Tasaruf

Muhtelit komisyonun masrafları kısılacak

320,000 liradan 18,000 liraya indirilecek

Muhtelit mübadele komisyonu Türk heyeti murahhasası reisi Tefvik Kâmil Bey Ankarada Komisyonu ait bütçe işini takip etmektedir. Komisyonu gelen malûmata göre, Maliye vekâleti, evvelce yapılan tasarrufu kâfi bulmuyarak bütçeye hükümetimizin iştirak hissesini 180,000 liraya indirmeye muvafık görmüştür.

Ancak Tefvik Kâmil Bey, teşkilâtın fazlalığını ileri sürerek bunun ihtiyaca kâfi gelmeyeceğini Vekâlete bildirmiş ve bu bapta esaslı tetkikat icrası cihtine gidilmiştir.

Bir kaç ay evvel yapılan tenkihat kâfi görülürse hükümetin iştirak hissesi 320,000 lira olacaktır. Maamafih mukadderatı Türk - Yunan itilâfa bağlı olan bu komisyonu bu kadar paraya vermeğe ikmân olmadıği anlaşılmaktadır. Tefvik Kâmil Beyin bu günlerde avdeti beklenmektedir. Komisyonun memurları bütçe meselesinden dolayı endişe içindedir.

Yunan hükümetinin de böyle esaslı bir tasarrufa taraftar olduğu anlaşılmıştır.

Hilâliahmere teberru

Kasım Nebi isminde bir Türk genci Amerikadan Hilâliahmere 5 dolarlık bir çek, Saraybosna'dan Zübeyir Salih ağa 50 lira teberruda bulunmuşlardır.

Bütçe müzakeresi devam ediyor

ANKARA, 18 A. A. — Büyük Millet Meclisi bugün reis Kâzım paşa hazretlerinin riyasetinde toplanarak 1930 bütçesinin müzakeresine devam etmiştir. Sıhhat ve içtimai muavenet vekâleti bütçesi 4,502,212 lira olarak kabul edilmiştir. Bu münasebetle memleketimizde verem tahribatı ve çocuk vefiyatı etrafında sorulan suallere sıhhiye vekili Refik Bey cevap vererek yapılan tetkikat neticesinde veremin bazı büyük şehirlerimizde kendini hissettirdiğini ve buna karşın geçen sene bütçesine konulan 60 bin lira ile bazı mühim dispanserlerde açıldığını ve bu suretle her sene gittikçe inkişaf edecek olan bir mücadeleye başlandığını söylemiş ve çocuk vefiyatı hakkında demış ki: Çocuk vefiyatı etrafında tetkikatta bulunduk. Vâsil olduğumuz netice gayet ferah verecek bir derecedir. Çocuk vefiyatında müessir olan sıtma mntakalarda bilhassa Bursa, Adana, Konya ve civarında yapılan tetkikat neticesinde elde ettiğimiz istatistikler bize gösterdi ki çocuk vefiyatı hiç bir zaman yüzde 15'i geçmiyor.

Vekil Bey, memleketimizde çocuk vefiyatı ile diğer memleketler arasında bir mukayese yapmış ve çocuk ölümünün enaz bulduğunu, şimal memleketlerinde yüzde 8 ve 9 arasında bulduğunu aşağıya doğru indikçe arttığını söyleyerek demmiştir ki: Çocuk vefiyatı itibarile 22 derece olarak tasnif edilen memleketler arasında 6ncı derecede bulunmaktayız. Bu miktar daha ziyade tenzil için elimizden geldiği kadar çalışmaktayız ve bunu bir vazife adanmaktayız. Yalnız şunu da kaydedeyim ki bu birazda refah ve teşkilât meselesidir. Elimizde bulunan vesaitin müsaadesi nisbetinde bu gayeye doğru yürümekeyiz.

Sıhhiye vekili müteakiben bunu temin için açılan doğum evlerinin yaptıkları vazifelerden, ebelerimizin vaziyetlerinden bahsederek Türkiye'de halen 700 ebe bulunduğunu ve bunlardan 400 ünün belediye, idare hususiye ve umumiyelerde ve diğerlerinin de serbestçe çalıştıklarını, diplomasız ebelerin hastanelerde sitaja tâbi tutulduğunu söylemiştir. Sıtma mücadelesine temas eden vekil Bey halen 3,5 milyonluk bir nüfus ihtiva eden 9 mntakada sıtma mücadelesi yapıldığını ve bütün memleketi şamil bir mücadelenin bütçemizin sırayı mali yesi dahilinde bulunmadığını ve bunun aynı zamanda müstahdimin, malzeme ve teşkilât meselesi olduğunu işaret ederek her sene mücadele mntakalarının tektir ve tevsiine doğru gidilmektedir demıştır.

Bundan sonra Adliye vekâleti bütçesi müzakere ve 7,650,

214 lira olarak kabul edilmiş Maarif vekâleti bütçesinin müzakeresine geçilmiştir.

Maarif Vekili Cemal Hüsnü Bey bu münasebetle bir nutrat ederek memleketin vaziyetini iktisadiye ve maliyesinin ettirdiği zaruretlere dolayısıyla bütçelerde tenkisat icra edileceğini ve bu fazla tahsisatın önümüzdeki sene zarfında alınacak muallim maaşlarının halk terbiyesine, tarihin ve millî eserlerimizin muhafazasına ve ecnebi mutahassıslara tahsis edileceğini söylemiş ve cümle yet devrinde maarifin mazb olduğu inkişaf derecesi hakkında rakamlara müstenit izah vermiştir.

Vekil Bey memleket genelığinin maarife karşı gösterdiği iştiağı bilhassa kaydetmiş ve mektep kapılarını çalan bugünkü Türk neslinin bu ihtiyacı karşılamak için her suretle çalışmakta bulunduğunu söylemiştir.

Cemal Hüsnü Bey bunda sonra sorulan bir suale cevap verecek durulfunumuzun muhtalaha muhtaç bulunduğunu cümhuriyet idaresinde buna yük bir ehemmiyet verildiğini ve bu maksatla yapılan tetkikat dolayısıyla bu sene içinde darülfununun bugünkü vaziyetinin olduğu gibi kalması tensip edildiğini kaydetmiş ve maarif bütçesi 8,199,709 lira olarak kabul edilmiştir.

Nafia vekâleti bütçesi 33,086,714 lira olarak kabul edilmiştir.

Müteakiben iktisat vekâleti bütçesi müzakere edilmiş ve münasebetle İktisat vekili Şair Bey Vekâletinin yeni bütçesi ile ifa edeceği hizmetler etrafında izahat vermiştir. Mezkûr bütçe bütçesi 13,226,534 ve mntakada faaaliyet milliyet kara müstesatı bütçesi 54 milyon 811 bin 500 ve deniz müstesatı bütçesi 6,297,940 ve deniz müstesatı bütçesi 1,149,800. İmalâtı harbiye umum müdürlüğü bütçesi 4,101,431. Harita umum müdürlüğü bütçesi 668,426 lira olarak kabul edilmiştir.

Bu suretle bazı kanunlar müzakeresine intizaren tehir edilen dahiliye vekâletine umum jandarma kumandanlığı, posta ve telgraf ve telefon ve emniyet umumiyet bütçeleri haricinde mak üzere 930 senesi bütçesi tasarrifat kısmının müzakeresi mal edilmiştir. Meclis yarın saat 10 da toplanacaktır.

İktisat meclisi azalması

Ali iktisat meclisi münhal zalıklar intihabatı bugünleri yapılacak.

Ankarada üç yangın.

ANKARA, 18 (Telefon) — Bugün Ankarada üç yangın olmuştur. Bu meydana Erzurum meb'usu Asım Beyin Etilik bağlarındaki köşkü bütün eşyası ile birlikte yanmıştır. Köşkün içindeki eşya sigortalıdır.

Dahiliye teşkilâtı layihası

ANKARA, 18 (Telefon) — Millet Meclisi yarın sabah içtimanda yeni dahiliye merkez teşkilâtı layihasını müzakere edecektir. öğleden sonraki içtimada da dahiliye bütçesinin müzakeresine başlanacaktır.

"Güzel İnebolu" aleyhindeki dava

Küre 18 (Hususi) — Bir ziyafete gittikleri yazıldığından dolayı İneboluda çıkan Güzel İnebolu gazetesinden İnebolu hukuk hâkimi Fethi ve ceza hâkimi Ragıp Beyler hakaret davası açmışlardır. Küre mahkemesinde rüyet edilmekte ve muhit te büyük alâka ile takip edilmekte olan dava bugün intaç edilmiş ve gazetenin müdürü mes'ulü beraet etmiştir.

Yıldırım çarpmış

KÜRE, 18 (Hususi) — Bugün Danacı köyünde Hasan isiminde birine yıldırım çarpmış ve öldürmüştür.

Kibrit inhisarına mukab istikraz müzakeresi

ANKARA, 18 (Telefon) — Kibrit inhisarına mukab istikraz teklifi etrafında cereyan eden müzakerat şimdilik bitmiştir.

Maliye Vekâleti bu hususu tektikten sonra, müzakerenin devamı ve ademi devamı tekrarı edecektir.

ABONE ÜCRETLERİ	
3 aylığı	Türkiye için 800 kuruş 400 kuruş 800 kuruş
6 aylığı	750 " 1400 "
12 aylığı	1400 " 2700 "

Gelen evrak geri verilmez
Müddeti geçen nushalar 10 kuruştur.
Gazete ve matbaaya ait işler için
müdüriyete müracaat edilir.
Gazetemiz ilanların mes'uliyetini
kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA
Hün hararet en çok 20 en az
13 derece idi. Bugün rüzgâr
lodos hava açık olacaktır.

Yerinde bir tavsiye!

Rast geldik, iri yarı, hantal
ve sallı bir adam.. Selâmlaştrlar,
ben tanıyıyorum, yanında
ki arkadaş tanıyor. Rast geldi-
ğimizi için çekerek söze baş-
ladı:

— Birader, daha yirmi gün
olmadı, yedi buçuk kaçat ver-
dim şu potinlere, halbuki yanın-
dan patladı, O kadar ayakkabı
eskittiyorum ki, aklım başımda
değil.. Ne yapmam acaba?

— Baş aşağı yürü, hem potin-
lerin eskimez, hem aklın başına
gelir.
Küfeci kadımlar
Yeni bir sahai faaliyet daha..
Kadınlardan küfeci de oluyor-
muş.. Eğer çuval taşıyaydılar,
mızrak saklamak için derdik,
lâkin küfe daha ziyade fazla
baskın erkeklerle vasitai nakli-
ye olmya yarıyan bir kaptr.
Acaba Felek bugüne kadar ek-
keklerin tepesine binen kadın-
ların sırtına şimdi: Erkekleri
mi hindirecek dersiniz. Kim bi-
lir?

Mari Bell
Mari Bele, bel bağhyanlar bu
İstanbulu ateşe veren kadının
Mısırlı zenginle evlendiğini
işidince yarı belden aşağısı tut-
maz olsa gerektr.
Fakat bunlar yakında bu Mı-
sırlı pamuk kiralının ipliği pa-
zara çıkacağından emin olabi-
liler, çünkü Mari Bele bel bağ-
hyanın ötesi bellidir.

Mektepler müsabakası
Cenevre konferansı
Mektepliler müsabakası 53
üncü hafta 2 inciliğini Galata-
saray lisesinden 8 İskender Na-
fiz B. kazanmıştır. Yazısı şu-
dur:
"Bu haftanın en mühim haberi,
İngiliz, Fransız ve İtalya hariciye na-
zarlarının Cenevrede toplanmaları-
dır.
Son senelerde, cidden endişe veri-
ci bir şekil almış olan devletler ara-
sında ki bahri teslimat yarışına niha
yet vermek için, İngilterenin teşeb-
büsüle, bir kaç ay evvel İngiltere, A-
merika, Japonya, Fransa ve İtalya
mürâhasırları Londra'da toplanmışlar
ve tahdidi teslimat meselesini görü-
ştüler.
Bütün dünyanın büyük bir âlaka
ile takip etmiş olduğu bu müzakere-
ler, İngiltere, Amerika, Japonya gi-
ti konferansın en mühim üç rüknü
arasında bir uzlaşma hâsıl etmekte
beraber, beklenen neticeyi vermedi.
Çünkü, konferansın haftalarca uzan-
masına sebebiyet veren ve cihan sul-
hünün tehdit eden Fransa ve İtalya
arasındaki anlaşmazlık halle-
dilemeden konferans dağılmaya me-
cbur oldu.
Son günlerde, İtalyadan gelen tel-
graflar, İtalya hükümetinin, bahri in-
şaat fabrikalarına çok mühim ve büyük
siparişlerde bulunduğunu bildiri-
yorlardı. Bu haberler, Fransa ile İtal-
yanın arasını bulmaya çalışanları ha-
rekete getirmiş olacak ki, Cenevrede
yeni bir toplantıya sahîb oluyoruz.
Cenevrede Fransa, İtalya, ve İngil-
tere hariciye nazırlar arasında cere-
yan eden ve etrafında büyük bir ke-
tumiyeti muhafaza edilen gizli müka-
lemeler, Fransa-İtalya rekabetini or-
tadan kaldırdı bu iki devlet ara-
sında bir uzlaşmaya doğru gidecek mi
bilmiyoruz. Fakat, bu toplanma, bü-
yük harbin tevli ettiği felâketler da-
ha unutulmadığı bir zamanda, dünya
sulhü için ciddi tehditkar bir şekil
almış olan Fransa-İtalya rekabetinin
ortadan kalkmasını temin ederse, bu,
dünya sulhü için büyük bir kazanç
olacaktır.."

Hikâye

Üç çıplak bebek...
Fransızcadan

Tiyatro müdürü arkadaşına
yana yakıla anlatıyordu:
— Kızımı iyi bir terbiye ver-
mek istiyordum.
Yedi yaşında, iyi kalpli olan
bu yavru aynı zamanda hiddetli,
haşin bir çocuktu. Bunu ıslah
etmek lâzımdı. Bunun için
kendisini, iyi diye tavsiye edi-
len bir pansiyona götürdüm.
Sakin bir yer. Pansiyonu iki
hemşire tutuyor. Benim üzerim
de yaptıkları tesir iyi idi. Fak-
kat hemşirelerde gözöklüsü
bana bir takım sualler sormaya
başladı. Bu müesseseye getirdi-
ğim kız çocuğu hakikaten ben-
nim meşru çocuğum mu?.. Ben
acaba her hangi bir cürüm ile
mahkûm olmuş muyum?.. Meş-
ru bir kazanç şekli olarak hangi
işle meşgul bulunuyordum?..
V.s....
Bu suallerin hepsine birer
"evet.. ile mukabele ettim. Fak-
kat kadın ne iş gördüğümü
kat'i ve sarıh bir şekilde izah
etmemi söyledi. Dedim ki:
— Tiyatro kumpanyası ge-
zirir, dolaşıyorum.
"M nhlok tük..-Son etao etae
Gözlüklü hemşire öbürüne
baktı.. Sonra bana dönerek:
— Anlıyamadık, dedi, neyi
dolaştırırsınız?..
— Bir takım artistler vardır.
Bunları alarak başka memleket
lere giderim. Oralarda Fransan
meşhur piyeslerini oynatır-
ız. Bu suretle Fransanın edebi
yat ve san'atını her kese göste-
rir, memleketimize hizmet ede-
riz!..
İzahatım kâfi görüldü. Niha-
yet pazarlığa girişti. Uyuştuk.
Nihayet kızımı getirdim. Kız,
bu iki hemşireyi görünce niçin
üç kardeş olmadıklarını sordu.
Kızımaya işaret ettim. Böyle ş-
marık şeyler yapmamasını an-
latmak istedim.
Bir ay geçti. Ben seyahate çı-
kıyordum. Hareketimden evvel

pansiyona uğradım. Yüreğim
oynuyordu. Acaba kızımın ş-
kâyet mi dinliyecektim?
Hayret, hayret!.. Yüreğim
oynuyarak girdiğim yerde ne
göreyim. Her iki hemşirede
memnun. İkisi de kızımı met-
lemekle bitiremiyorlar: Muti,
terbiyeli, çalışkan, dikkatli..Bu
gidişle mükâfat bile alacak..
Fihakika kızımı, gördüğüm
zaman hayretim daha arttı.
Hem uslu, hem de babasından
daha malûmatlı bir kız!..
Pansiyon sahibi hemşireler
kızımın istikbalini pek parlak
görüyorlardı.
Ben iftiharla göğsüm kabara-
rak çıktım, yollandım.
Ötede beride tiyatro oynar-
ken bir mektup aldım. Pansi-
yon sahibi kadınlardan..
Hatırmıda kalan cümleleri
şunlar: " Şimdiye kadar kızın-
ız hakkında gösterdiğimiz it-
na ve dikkate bundan sonra
maatteessüfdevam edemeyeceği
mizden gelip kızınızı almanızı
rica ederiz. V. s.... "

Artık ne kadar şaşırıldığını an-
larsın azizim. Oyunu, piyesi, ak-
törleri bıraktım. Hemen Parise
döndüm. Pansiyona gidince iki
hemşireye:
— Kızımın kabahati ne dir?..
diye sordüğüm suale aldığım
cevap ne oldu bilirmisin?..
Gözlüklü serin kanla dedi
ki:
— Kızınızın hiç bir kabahati
yok. Bilâkis kendisini çok sevi-
yoruz. Fakat sizin tiyatrounu-
zun ilanlarını gördük. Sizin is-
miniz tiyatro ilanlarında yazılı.
Altında da: "üç çıplak bebek",
diye bir oyun ismi yazılı. İşte
biz buna tahammül edemeyiz.
Pansiyonumuzdaki bir kızın ba-
bası "üç çıplak bebek", diye bir
oyun oynatsın!.. İşte bunu haz-
medemeyiz.. Kızınızı almızı!..
Nasıl garip değil mi?..

ANADOLU SIGORTA ŞİRKETİ

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil edilmiştir
Yangın - Hayat - Nakliye - Kaza - Otomobil - mes'uliyeti
maliye Sigortalarını kabul eder.
Adres: 4 üncü Vakıf han İstanbul
Telefon: İstanbul — 531 Telgraf: İmtiyaz

Haliç vapurları şirketinden:

Beheri elli yapraklı ve Arap harflerle yazılı abonman karne-
leri 1 Haziran 1930 tarihinden itibaren muteber olmayacak ve
ve kabul edilmeyecektir.
Ellerinde bu karnelerden mevcut bulunupta 31 Mayıs 1930
tarihine kadar sarf edemeyenler mezkûr tarihten itibaren Şirketimizin
Ayyansaray'daki idare merkezine müracaatla bedellerini almaları
ilân olunur.

Vilâyet daimi encümeninden:

İnönü yatı mektebi için bir sene zarfında otuz kalem
yaş bezde kapalı zarf usulile 11 Haziran 9.00 çarşamba günü saat
on bire kadar münakasaya konulmuştur taliplerin vakti muayyene
kadar teminat ve teklif, mektuplarını Daimi encümenine ita eyleme-
leri ve şeraiti öğrenmek isteyenlerin Daimi encümen kalemine
müracaatları.

Vilâyet daimi encümeninden:

İnönü yatı mektebine muktezi 1200 çeki odun elli ton kok
kömürü altmış ton kırıple kömürü kapalı zarf usulile 11 Haziran
930 çarşamba günü saat on bire kadar münakasaya konulmuştur
taliplerin vakti muayyene kadar teminat ve teklif mektuplarını
encümeni vilâyete tevdi eylemeleri ve şeraiti öğrenmek isteyen-
lerin daimi encümen kalemine müracaatları.

Emvali metruke müdürlüğünden Satılık maa dükkân nisf hane hissesi

Talibinin nüklüne mebni yeniden müzayecide konulan Beyo-
ğlunda Hüseyin aga mahallesinde Ziba sokagında 55 cedit 69
numaralı nisf hane ve dükkân hissesinin 680 lira bedelli muham-
men ve 2000 lira dedeli mefuh ile 2-6-930 tarihine müsadif
Pazartesi günü saat 14 de pazarlık suretile icrayı müzayedesini
mukarrerdir. Taliplerin % 7,50 hesabı ile teminat makbuzlarla
İstanbul Millî Emlak Müdüriyeti satış komisyonuna müracaat eyle-
meleri.

Anka-
ra Taş
Han
İstanbul
Beyoğlu
356
İstiklâl
caddesi

BERLITZ
INKIBAZ
MİRATON
PASTİLLERİ
CHATEL-GUYON marka'nın tabii emmiliği
Latif ve hoş bir müzayecidir.

Kiralık
Sahilhane
Bogaziçinde Bebekte dalyan
önünde bahçeyi muhtevi 54
numaralı yalı yazlık olarak
kikalktır. Derundakilere
ve ya Bebek müezini Ha-
fiz Osman Beye müracaat
olunabilir.

En son Amerikan usulüne tevlikan istih-
sal edilmiş bu dış macununu bir defa
tecrübe ediniz. Her yerde bulunur.

Hali tasfiyede bulunan Türkiye Tütünleri Müsterekülmenfaa Reji Şirketi İlan

Tasfiyedarın tarafından mevcu-
dattan üçüncü tevzi olarak her his-
se başına 0.10.0 İngiliz liralık (on
şilin) bir meblâğın tevziine karar
verildiği Türkiye Tütünleri Müş-
terekülmenfaa Reji Şirketi hissedar-
larına beyan olunur.

Binaenaleyh hissedarın kendileri-
ne ait olan hisse senedatını 20 Haz-
iran 1930 tarihinden itibaren:
İstanbul'da:
Osmanlı Bankası merkezine.
Pariste:
7, Meyerber sokağında Osmanlı
Bankası şubesine
7, Chauchat sokağında Unyon Pa-
risienne Bankasına.
Londra'da:
26 Throgmorton sokağında Os-
manlı Bankası şubesine tevdi etme-
lidirler.

Her hisse başına itası mukarrer
salifüzükir 0.10.0 İngiliz lirasının te-
diyesi muamelesi eylevm mer'iyülcira
bulunan kanun ve nizam ahkâmına
tevlikan ve hisse senedatının tevdi
tarihinden itibaren tam ve kâmil iki
gün zarfında ifa olunacaktır. Mez-
kûr hissesenetleri üçüncü teydiyat vuk-
uunu göstermek için dangalandıktan
sonra iade olunacaktır. Bu muame-
leye ait bordrolar anifularz müesse-
selerde hissedarının emrine hazır bu-
lundurulmaktadır.

İstanbul birinci ticaret mahkeme-
sinden:

Memaliki Şarkıye Fransız ban-
kasının İstanbul Sirkeçide Ankara
hanının 21 numarada Antoon Tiki-
yan efendiden matlubu olan meba-
lîga mukabil mezkûr bankaya mer-
hon koza ve tiftik ve afyon ve ham
ipeğin satılması hakkındaki talep
ikametkâbi meçhul olan rahibe tehb-
lig edilmiş olduğu halde itiraz etme-
miş olduğundan dayın huzucu mah-
kemeve celp edilme suretiyle üç
gün içinde itiraz etmediği takdirde
rehnin alıcısı ve bilmüzyede satıl-
masına dair verilen karar mahke-
me divanhanesine talik kılınmıştır.
Medyon kararı mezkûr aleyhine mü-
ddeti mezkûre içinde usul ile itiraz
etmediği takdirde işbu kararın kesbi
katıyet ederek 20 Mayıs 930 Salı
günü emvalin kıymeti taktir ve 24
mayıs 930 cumartesi günü satışı
icra kılınacağından mezkûr günlerde
saat on buçukta mahallî içtima ola-
rak tayin edilen emninöünde Valide
kiraathanesinde hazır bulunması lü-
zumu hali hazır ikametkâhının meç-
huliyeti hasbeyle ilân tevlig olunur.

Zayı çek

Hamiline ait ve İş Bankası-
na çekilmiş 4500 lirayı natık
17 Mayıs 1930 ve 81788 nu-
maralı tayyare piyango müdü-
riyetinden aldığım çeki zayı et-
tiğinden hükmü olmadığı ilân
olunur. Lâstikci Hüseyin Hüsnü

Kadıköy Kuşdili tiyatrosu Cevdet
Bey temsilleri
Bu akşam dram heyeti tarafından
Hırsız Simon dram 4 perde. Kanto
bale, duetto, komedi duhuliyeye 15
kuruş.

Beşiktaş milli sinemada; Bu ge-
ce san'atkar Naşit Bey Komik Şev-
ki Bey ve kumpanyaları birinç defa
olarak gala müsamere
Kokain faciası
müthiş dram 3 P. Naşit Bey eskici
Yahudi rolünde.

NAİM VAPURLARI
İzmir Postası
Seri, lüks ve muntazam
ADNAN vapuru
Mayısın
19 uncu pazartesi
günü 16 da Galata rihumundan hare-
ketle (İzmir) ve Çarşamba günü
İzmirden İstanbula hareket eder.
Galata gümrük karşısında Site
Fransız hanında 12 numarada Umumi
acantağına müracaat. Telefon
Beyoğlu: 1041

Yelkenci vapurları
Karadeniz postası
Samsun
vapuru 21
Mayıs
Çarşamba
günü akşamı 6 da Sirkeçi rihumundan
hareketle doğru Zonguldak, İz-
bolu, Samsun, Ordu, Giresun,
Trabzon, Sürmene ve Rize'ye
gidecektir.
Tafsilât için Sirkeçide Yelkenci
hanında kâin acentesine müracaat.
Tel. İstanbul 1515

Bartın -İnebolu Postası
HİLÂL
vapuru 19
Mayıs
Pazartesi
günü akşamı Sirkeçi rihumundan
hareketle Ereğli, Zonguldak,
Bartın, Cide, İnebolu, İlişi
iskelelerine azimet ve avdet
edecektir. Yük ve yolcu için
Sirkeçide yeni handa 1 num-
rolu acentasına müracaat. Tele-
fonu İstanbul 3105

BARTIN hattı Lüks
Ekspres postası
Aydın vapuru 19
Mayıs
Pazarlesi
Sirkeçiden hareketle Ereğli, Zon-
guldak, Bartın, İnebolu, Evrenye,
Abanaya azimet ve avdet ede-
cektir.
Tafsilât için Sirkeçi salonu
karşısında Mizan oğlu han No: 2
Telefon İstanbul 354

ŞEYRİ SEFAİN
Merkez Acentası; Galata köprü
başında, Beyoğlu 2362 Şube
acentası; Mahmudiye Hanı altında
İstanbul 740

Mudanya postası
Cuma, Pazar, Salı, Çar-
şamba günleri idare rihumun-
dan 9 da kalkar.

İzmir - Mersin
sür'at postasına
(K O N Y A) vapuru 20
Mayıs salı 12 de Galata rih-
umundan hareketle Çarşamba
sabahı İzmirde gidecek akşamı
İzmirden hareketle Antalya,
Alaiye, Mersine gidecek ve
Taşucu, Anamor, Alaiye,
Antalya, Kuşadası, İzmir
uğrayarak gelecektir.

Ayvalık sür'at
postası
(Mersin) vapuru 20 Mayıs
Salı 17 de Sirkeçi rihumundan
hareketle Gelibolu, Çanakkale,
Küçükkuyu, Edremit Burha-
niye, Ayvalığa gidecek ve
dönüşte mezkûr iskelelerle bir-
likte Altunolğa uğrayarak
gelecektir.
Gelibolu için yalnız yolcu
alinir yük alınmaz.

SİNEMALAR
Bu akşam
ELHAMRA SİNDMASINDA
iki büyük sesli ve şarkılı film
KLARA BOV un temsili
KAN DÖKMİYECEKSİN
ile **MADİ RİSTİAN nın temsili**
SENİ SEVDİM
filmleri. Fiatlarda zammiyat yoktur

Önümüzdeki Çarşamba akşamı
MELEK SİNEMAS
Billi Dov un temsili
Hususî hayatı
Harikulâde sesli dramını takdim edecektir

L.T. PIVER
PARIS
Rêve d'or
ESANS
LOSİYON
ve
PUDRASI
Porfömrü L. T. PIVER A. Ş., İstanbul Şubesi
Şişli Ahmet Bey sokak No. 56 - Tel. Beyoğlu 3044

Devlet Demiryolları İdaresi ilânatı

Muhtelif demirler — kapalı zarfla münakasası 23 Haziran 1930 pazartesi
günü saat 15.30 da Ankara'da Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacak
Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminat-
natlarını aynı günde saat 15e kadar münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.
Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankara'da Maliye ve muhasebe işleri dairesinden ve İstanbul'da Haydarpaşa veznesinden temin edebilirler.

10000 huraj kazmasının kapalı zarfla münakasası 23 Haziran 1930
pazartesi günü saat 16 da Ankara'da Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.
İştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı
günde saat 15.30a kadar münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.
Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankara'da Maliye ve muhasebe işleri dairesinden ve İstanbul'da Haydarpaşa veznesinden temin edebilirler.

1000 ton yerli çimentonun kapalı zarfla münakasası 2 Haziran 1930
pazartesi günü saat 15 te Ankara'da Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.
İştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı
günde saat 14.30a kadar münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.
Talipler münakasa şartnamelerini 5 lira mukabilinde Ankara'da Maliye ve muhasebe işleri dairesinden ve İstanbul'da Haydarpaşa veznesinden temin edebilirler.

Eğeler markalı çeki ve kaynak malzemesi kapalı zarfla münakasası 23
Haziran 930 pazartesi günü saat 15 te Ankara'da Devlet demiryolları idaresinde
yapılacaktır. İştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminat-
natlarını aynı günde saat 14.30a kadar münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.
Talipler münakasa şartnamelerini üç lira mukabilinde Ankara'da Maliye ve muhasebe işleri dairesinden ve İstanbul'da Haydarpaşa veznesinden temin edebilirler.

Muhtelif ebatlı 5550 kilo bakır borunun kapalı zarfla münakasası 23
Haziran 1930 pazartesi günü saat 14.30da Ankara Devlet demiryolları idaresinde
yapılacaktır. İştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminat-
natlarını aynı günde saat 14 e kadar münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.
Talipler münakasa şartnamelerini üç lira mukabilinde Maliye ve muhasebe işleri dairesinden ve İstanbul'da Haydarpaşa veznesinden temin edebilirler.

Haydarpaşa mağazamızda mevcut 59 adet damacana ile 60 adet
adet muhtelif abajur ve (43) adet dumanlık ve şimdiki zamanlarda
satışa çıkarıldığı halde muhtelif sebepler altında satılmayan eşya
ve malzemenin 24-5-30 cumartesi günü saat on dörtte aleni müzayede
yede ile satılacağı ilân olunur.

İst. Orman baş müdürlüğünden:
Haliç iskelelerinde mazbut 172 kilo mahlut, 1699 kilo meş-
kömürü ile 800 kilo çiriş unu ve 8 demet kestane çenberi, 1
eski okka yapraklı ıhlamur çiçeği ve bir adet sandal bilmüzyede
talip zuhur etmediğinden bu bapakti müzayede müddetinin 22-5-
930 perşembe gününe kadar bir hafta temdit edilmiştir. Taliplerin
yevmi mezhürde saat üç buçukta Defterdarlık binasındaki ihale
komisyonuna müracaatları.

Maliye vekâletinden:
Ankara'da inşa edilmekte olan Mahzeni evrak binası zemini
katından birinç kata çıkacak mermer merdiven ve teferruatı
zemin katı birinci ve ikinci kat koridor mermer döşemeleri
zarflıkla 24 Mayıs 1930 Cumartesi günü saat on altıda ihale
edileceğinden taliplerin inşaat komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Millet Meclisinde Maarif bütçesi müzakere edilirken

(Birinci sahifeden mabat)

Maliye vekilinin nutku Dünkü nushadan mabaat

Maliye vekili Saraçoğlu Şikri Bey tarafından Büyük Millet Meclisinde irat edilen nutkun ilk kısmını dün neşretmiştik. Bugün de diğer kısmını neşrediyoruz:

Bu ifadeyi, mana itibarıyla iki dairede tezyit istikametine diğer bir dairede de tenkis istikametine sevkedilen mefhumları tam hakikati ifade etmiş olmam için söylemem lazımır; Maarif Vekâletinin yüzde nisbe üç buçuk görüldüğü halde umumî bütçeye mal edilmek suretile verilen yüzde onlarmlı balığı olduğu bir buçuk nisbete daha ilâve edilmek lazımdır ki bu da umumî bütçenin yüzde beşine tevâzül eder. Bundan maada her vekâletin bütçesindeki tahmin ve terbiye, mektep masrafları ve idareî hususiyelerin doğrudan doğruya ya maarife tahsis ettiği 16,5 milyon liralık maarif tahsisatları keza umumî bütçenin maarif yüzdesine ilâve edilmek icap eder. Bütün bunlar büyük Meclisin ve onun hükümetinin maarif ihtiyacına nekadar büyük bir ehemmiyet verdiği sarahaten göstermektedir. Nafia vekâleti yüzdesi ne gelince: Buna da 1525 numaralı kanun mucibince ve umumî bütçeye mal edilmek suretile alınmakta bulunan 3,5 milyon liralık yüz vergisinin ve kezaik idareî hususiyelerin nafia işleri için sarfettiği 10 milyon kadar nakit ve kıymetini umumi bütçede ki nisbete ilâve etmek iktiza eder. Gerek İktisat Vekâletine gerek Sıhhiye ve Maarif ve gerek Nafia Vekâletlerine vermiş olduğumuz ve mekâtlarına arttırmak azminde bulunduğumuz tahsisatlar sarahaten göstermektedir ki hükümetimiz, Meclisin verdiği direktiler dairesinde iktisadî düşünceleri herşeyin üstünde tutmaktadır. Müdafai milliyet tahsisatına gelince burada emir berakirdir. Masraf bütçemizin yekünunun takriben iki buçuk milyon artmasına rağmen kara, deniz, hava kuvvetleri ile sanayiî harbiyeye bu sene, geçen sene verilmiş olan tahsisattan iki milyon 800 bin 19 liradan fazla bir tenzilat yapılmıştır. Hususî ve millî hak bütçelerin nisbetlerinin de tenzile doğru yapacağı tesir nazarı dikkate alınmaksızın ordularımız 1926 da bütçemizin yüzde 39 unu, 1927 de yüzde 35 ini, 1928 de yüzde 33 ünü, 1929 da yüzde 31 ini, 1930 da da yüzde 29 unu tahsis etmiş bulunuyoruz. İşte bu senelik bütçemizi mükayeseleri Cümhuriyetin takip ettiği müslihane hattı harekati vazihen göstermektedir. Millî müdafaa amına verdiğimiz rakkamın hakiki yüzdesini bulmak lâzımdır; zâman her memleketin yaptığı gibi devletin mükelleflerinden almakta olduğu vergileri: Belediyelere ait olanlardan madaisının yekünuna nisbet edilmiş lazımdır ki bu yekün hususî ve mahallî bütçelerle birlikte bu sene 320 milyon bulmakta olmasına göre ve buna nazaran müdafaa tahsis edilen paranın nisbeti yüzde yirmiyi tevâzül etmez. Bu kadarla da hakikat tamamen ifade edilmiş değildir. Öteden beri ordumuz memleketin, memleketimizin bir müdafaa silâhı olduğu kadar bir inkısaflık, bir terakkî unsurudur. Nitekim orduya tahsis ettiğimiz para ile bir çok orta mektep, hastaneler, mukavelelerin istizâm ettiği faizler, kadastro hizmetleri görülmektedir ki bunlardan mektepler maarife, hastaneler sıhhiyeye, faizler maliyeye, kadastro hizmetleri tapuya devredilecek olursa memleketimizde müdafaa silâhlarına vermiş olduğumuz meblâğın yüzdesi bir çok memleketlerin yüzdesinden daha bir vaziyete düşer. Bu sünden merbutiyetimiz gösterdiği kadar ona olan itima dâmuz da irae eder.

HARİKİ BORÇLAR: İmparatorluğun Cümhuriyete miras bırakıldığı büyük hatalardan birini teşkil eden bu mesele memleketin iktisadî nizamını hırpalıyor ve milletten tahsil edilecek olan tahsilatın büyük kısmını bu mesele için harca ediyor. Oyle bir manzara ki borçluya da alacaklıya da nakul bir düşüncede bulunmak ve anlaşmak zaruretini telkin etmektedir. Her millet gibi hatta yakın bir zaman için hatıraları ve milletimizi lâyık olduğu medeniyet seviyesine bir en evvel yetişebilmesi gibi sebeplerden naşi her milletten bir az ziyade Türk milletinin hayat hakkı istiklal hakkı, müdafaa hakkı inkısaflık, medeniyet ve terakkî hakkı çok mukadderat. Bir iddia neye istinat ederse etsin bir milletten bu haklarını asla rencide edemez. Bu hakların hudutları üstünde bizlere tevdi buyurduğunuz beklilik vazifelerimizi yaparken daima uyanık bulunacağız. Ve mazinin acı derslerini bir an aklımızdan çıkarmayacağız. Onun için, harikî borçlar meselesi kendisine muvafık olan şekli hal' mutlak bu hakların hudutları haricinde kalan sahada, bulacak ve o şekli hal behemchal memleketin iktisadî şartlarına uygun olacaktır ki tarafeyin için emniyetli ve istikrarlı yegâne çıkar olacaktır. Biliyorsunuz ki iki taraf arasında başlamak olan müzakere ve müakalemeler maslâhatın icabı olan

ufak fasıllarla devam etmektedir. Açık hakikatler, vazih hesaplar mükabil samimiyetler arasında cereyan eden müzakereler arzettiğimiz ma nada epey uylmıştır. Önümüzdeki haftalarda davet ettiğimiz M. Rist gerek hükümet bir rapor tevdi edecek. Raporunun tevdi ile vazifesi bitim bulacak olan M. Rist'in kendisi ve mütealeaları tarafeynin, iktisadî şartlarımıza uygun bir şekli halde buluşmaları hususunda yardımcı olacağına ümit ediyoruz.

DEVLET BANKASI: Memleketin iktisadî işlerinde en mühim rolleri ifa edecek olan merkez Cümhuriyet Bankası projesi memleketimizi bilen burada çalışmış olan bir profesör tarafından tetkik edilmektedir. Bir kaç gün zarfında bitecek olan bu tetkikat neticesinde bankaya vücut verecek olan lâyiha Meclise takdim edilmiş olacaktır.

VERGİ İŞLERİMİZ: Bir memleketin vergilerinin vaziyeti o memleketin iktisadî hayatına sımsıkı bağlıdır. İktisadî hayatın icabı dairesinde vergilerle hareket ve istikamet verileyecek olan vergiler istinat ettiği feyiz membalarını kururlar. Ve bu neticeden birinci derecede memleket iktisadiyatı, devlet uzviyeti ve bu uzviyetten beklenen hizmetler müteessir olur. İktisadî noktadan bakılınca Türkiyeyi:

A — Ham mevât istihsal ve ihraç eden,
B — Mamul mevât ithal eyleyen. Bir memleket olarak görürüz. Türkiyenin iktisadî hüviyeti ziraatçılığa te istihsal ve ihraç edilen mevatta ve bilhassa ziraî ve hayvanî maddelerdir. Nifusumuzun üçte ikisi çiftçi ve ihracatımız yüzde yetmiş beşi mevaddi ziraîye olunca memleketin anadamları ne olduğu meydana çıkar. Ziraî memleketlerde ziraî hayatın sarıntıya uğramaması ve bu hayatın inkısaflık için lâzımden bütün tedbirlerin alınması icap eder. Aksi takdirde ziraî istihsalata bağlı olan iktisadî ve malî muvazene ve nizam bozulur. Bir memleket ihtiyacı olduğu mamul mevaddın kâffesini haricden tedarik etmek vaziyet ve mecburiyetindedir. İnkısaflık müsait veya inkısaflık lâzımden sanayiî bir memleketle teessülüne saha ve imkân vermek icap eder. İşte bu mütealeaları binaen Türkiye'de zürra sınıfı üzerindeki vergi yükü hafifletilmiş olduğu gibi bazı ihracat mevaddi üzerine mevzu vergilerin de kaldırılması tetkik ve mütealea olmuştur. Buna bir başlangıç olmak üzere hububat ve o na ait ihracat muamele vergilerinin bu seneden itibaren ilgası bir kanun lâyihası ile heyetimize teklif edilmiştir. Sanayiî için himayeye daha evvel bir kanunla başlamıştık. Geçen sene kabul buyurduğunuz gümrük tarife kanunu vergi noktasından olduğu kadar himaye noktasından da işlenmiş bir şekil almış bulunuyor. Bunlardan maada iki ay kadar evvel İstanbul bir transit merkezi olarak yaşamasını temin edici bir kanun kabul buyurulmuştu. Kezaik ihracat mevaddından olan haklarımızın maliyet fiatlarını indirerek için hali neşçinde müstemel ipliklerin imali dolayısıyla ve pamuk ipliklerimizin de ihracat dolayısıyla muamele vergisi vermemeleri hususu karar altına alınmış ve kanun teklifi heyeti muhteremimize arz edilmiştir. Gerek ziraî ve gerek ticarî ve sınaî sahalarda iyi neticeler almak için yaptığımız ve yapmakta olduğumuz kanunların sıkı bir müşahede altına alınmış ve matlûp neticeler istihsalı için icap edecek tedâtilât peyderpey yapılması muvazene bulunmuştur. Vergi ve resimlerin memleket iktisadiyatı üzerindeki tesirlerinin hama henah olmaları istenilirken vergi işleri de bir lâikâ mahsusla ile takip olunmaktadır.

Muhtelif memleketlerde vergi nisbetlerinin tezyidini icap ettirmiş ve memleketimizi de aynı istikamete sürüklemiş bulunan dünya vaziyetine bir kaç kelime ile temas edeceğim: Medenî memleketlerin vergi hareketleri umumî bir mütealea altına alınacak olursa görüldü ki her memleket parasının mütemevvic bulunduğu bilâhare parasının kıymetini tesbit eden memleketlerin yavaş yavaş vergilerin tahfi yoluyla birer birer tuttukları görüldü. Memleketimize gelince: İktisadî muvazeneimizin henüz teessül edememesi yüzünden hemen her sene bir tenziliz kaydeden millî paramızın stabilizasyonu yolunda almış olduğumuz tedbirlerin müsbet neticelerinin çok uzak oluyacağına binaen bizim dahi yakın bir zamanda diğer memleketlerde olduğu gibi vergilerimizin tahfi yolunda hareketlere başlayacağımız tabiidir. Ve hatta şimdiden ihracat maddelerimizin hazırlanması muamele vergilerinin ilgası ciheti de arz edildiği üzere karar altına almıştık. Memleket hayatı iktisadiyeye ve maliyesinin alacağı vaziyetin bize vereceği imkânın, başka memleketlerdeki hareketlerden ve neticesi alınmış vaziyetlerden istifade edecek bilhassa kazanç vergisi hakkında vergi tebedülâtına nihayet vereceğiz. Bu meydana dahilî ticarete ve hayat pahalılığına büyük bir müessis olan oktruvanın ilgası esbabı da araştırılmaktadır. Vekâletimiz bu noktadan yapılacak tetkikat ve tettebbâtı büyük bir itinâ göstermektedir. **Tahakkukat ve tahsilât hesapları:** Tahakkukat ve tahsilât hesapları: Tahakkukat ve tahsilât hesapları alınmış olan 1929 mali senesinin tahakkukat ve tahsilât hesapları 11-inci ayındaki vaziyeti hesabıya nazaran

vergî tahakkukatında sene gayesi itibarıyla muhammen miktarlarını tevdi edecek muhüm anlaşımış olduğu gibi tahsilâtında tevdi kısırlar kanun foyosile tahakkukatın sene başında yeniden yapılması neticesi olarak teahhür eylememiş ve tahsilât idarelerinin senenin ikinci ve üçüncü aylarında verilmiş olan evvelki seneler tahsilât nisbeti vasatiyelerinin nununda bulunmadığı tahakkukat eylemiştir. Haliye ve sabıkadan vaki olan tahsilât yekünları tahakkukatın on aylık hesabı neticesi seneliğe iblâğı suretile vasatî ve takribî olarak yüzde 95 nisbetini tutabilecek. Halkımızın vergi borçlarını vermek hususundaki gayreti ve tahsilât işlerinin tutumu tahakkukat eden miktarlardan bakiye kalanları seneden seneye azaltan bir seyir takibi etmektedir. Bivalesi şu ciheti de ilâveten arz ederim ki Maliye Vekâleti muntakabi surette bazı mahallerde zühur eden sıkıntılar vergi tahkikatı dolayısıyla tezyit etmemeyi istina ile derpş etmeyi vazife bilmiş tir.

İNHSARLAR: İnhisarlar meyanında memleketin en kuvvetli bir iktisadî teşekkülü bulunan Tütünün hisarî idaresinin vaziyeti üzerinde biraz tevakkuf etmek isterim. Meclisî âlinin muhtelif encümenlerinde tetkik edilmiş bulunan bugünkü inhisar idaresinin bilâmüddet temdidine dair proje ile tütün zeriyaatı ve muamelelerinde zürra lehine tedâtilât esasıyeye ihtiva eyleyen proje keski kanuniyet eyleydiği takdirde idarenin eyleym yapmakta olduğu muamelelât daha güzel netayic verebilecektir. İnhisar idaresi bugünkü vaziyetinde hazineye varidat celbi gayesini takip, eyleydiği gibi ihracat emtiyazı başında bulunan bir maddede piyasada nazımlık vazifesini yapmakta, müstahsillerin ellerindeki tütünleri satmalarına vâsi miktyarda yardım dokunmaktadır. Bunlarla beraber tütün zeriyaatın islahı ve tekâmülü için iyi türlü yetiştirilen mahallere avans verilmesi, tütün has taklirale yapılan mücadele Türkiye tütünçülüğünün umumî vaziyetinde idarenin mevkîini sarîh surette göstermektedir. İdareî inhisariyeye ihtiyacı olduğu tütünleri mutavassıtlara müracaat etmesinin doğrudan doğruya zürradan mübayaaya eder. İdareînin yaprak tütün satışları ise ecabine karşı temin olunan emniyet ve itimat neticesi olarak inkısafla son derece müsait bulunmakta beraber tütün ihracat tacirlerine rakip bir vaziyete girmemesi için de bu noktadan büyük bir dikkat sarfedilmektedir. İdarenin başlıca meşalesi tütün zeriyaatının ve istihsalâtının takviyesi ve iyi olan tütün yetiştirilmesini temin ve tütün piyasasında nazımlık etmek cihetlerine matuf bulunduğu ve faaliyetin bu noktalarda temerküz ettirildiğini ilâveye lüzüm gördüm. Bundan başka idare ne kadar tütün alıyor? Kaça alıyor? Ne kadar masraf ediyor? Ne kadar masraf ediyor? Tütün (bir kelime okunamamıştır) ne istikamete yürüyor? Bunları bütçe encümeninin varidat mazbatası sarahaten göstermektedir.

İspirto ve ispirto içkiler inhisari Memlekette ispirto sanayiini tesis, müşkiratı islah ve saraplığı ihya için vücutte getirilen bu idare memleketin iktisadî hayatında mühim bir âmil olmağa başlamıştır. Memleketin ihtiyacı olan ispirto içkilerin kısmı mühimminin memleket mevaddi istihsalîyesinden imali temin kılınmış ve saraplığın islahı için celbolunan mütehasşın tetkikatı netayici dairesinde faaliyete başlamış ve memleketimizde şarap istimalı imkânı hazırlanmak bulunmuştur. İdarenin faaliyeti ve elde ettiği netayic cümlesinden olarak daha şimdiden memaliki cenebiyeden siparişler alınmağa başlamıştır. İnhisar idaresinin evvelki seneye ve bilhassa geçen sene üzüm ve incir mahsulü üzerinde vukua gelen buhran sırasında müstahşiller yapmış olduğu muavenet yüzünden mil li servetimizden mühim bir kısmının mahvolmasına meydan bırakılmıştır. Müskirat inhisari Haziran 927 tarihinden 1 Haziran 928 tarihine kadar geçen birinci faaliyet senesinde 1 milyon yedi yüz 55 bin kilo incir ve 4 milyon 750 bin kilo üzümden içkiler yaparak memleket mahsulünü kullanmak suretile 4 milyon 750 bin lira safi varidat temin etmiştir. 1 Haziran 928 den 1 Haziran 929 senesine kadar 7 milyon 630 bin kilo üzüm ve 2 milyon 675 bin kilo incir suma haline ifrağ olarak 5 milyon 316 bin 874 lira safi varidat istihsal kıldımıştır. İnhisar idaresinin aldığı tedbirler sayesinde bundan sonra ispirtoyun memleket mahsullerinden imalî esbabı temin kılınmış olduğu gibi anonsculuğun memleket dahiline inhisari için zürra avans verilmiş ve müşkürata ait bilumun levizamın dahilinden de dahil mahsulâtın istihracı gayesi de elde edilme üzere bulunmuştur.

Efendiler, mevcut inhisarlar arasında tütün ve müşkirat inhisarları devletin vergi toplayan birer dairesi olduğu kadar memleket iktisadiyatı seyir ve hareketinde her gün biraz daha kuvvetlenen birer iktisadî uzviyet manzarası arz etmektedir. İşliyen fabrika ve imalâtханeleri kullanırları sermaye, çalıştırlıkları Türk gençleri irkımız iktisadî istikametine sevken en kuvvetli birer mamba olmak ve milletimize birer nümune vazifesini görmektedirler.

VERGİLERİN TAZYİKİ: Türkiye yede vergi işlerine temas edince vergi tazyikinin ağırlığından çok defa bahsedildiğini şahit olmaktadır. Üzerinde tevakkuf edilmiş lâzım bir mevzu olması itibarile bu bapta bazı maruzatta bulunmak isterim. Vergileri muhtelif noktaya nazara göre tasnif ve tahlil etmek kabildir. Memleketimizde şimdiki kadar kabul edilmiş olan taksim vergileri vasatısız ve vasıtalarla iki büyük kısma ayırdıktan sonra tali taksimata tâbi tutmaktadır. uB tarzı taksim neticesinde vasıtasızlarla vasıtalar arasında bir nisbet ve tevâzül aramak bu nisbetle tevâzülünü umumî yekünuna nazaran miktarını ve beher kısmın iradı milliyeye göre tazyikli hesap etmek ihtiyat edinilmiş bir usuldür. Vergileri böyle encümeninin varidat mazbatasının da işaret ettiği üzere Cemiyeti Akvamm kabul ettiği usul vechile irat ve servet üzerine olan vergileri istihsal, istimal ve muamele üzerine olan vergiler tarzında iki kısma da irae etmek doğru bir düşüncüdür. Ve bu suretle memleketin vergileri ile diğer memleketler vergileri arasında bir mukayese imkânı kolaylaşmış olur. Keza vergileri her memleketin dahilî vaziyetine göre istihsalât ve istihlakât esasları üzerine tasnif etmek ve bu noktadan mukayeseler yapmak ta mümkündür. Ben burada işbu tasnif şekilleri haricinde olmak üzere bir tasnif tarzı ihtiyarile vergilerimizin tazyik derecesini tahlil edeceğim. Vergileri şu yolda bir tasnif tabî tutmak mümkündür:

1 — Tediyesi mecburi olanlar.
2 — Tediyesi yarı mecburi olan, tediyesi gayri mecburi olanlar.
3 — Tediyesi ihtiyari olanlar.
4 — Tediyesi tamamen keyif ve arzuya tâbi olanlar.

Tediyesi mecburi olan vergiler bizde müsakkafat, arazi, sayım, kazancın karine esasına istinat eyleyen kısmından ibarettir. Bu vergiler mükellefin kazanç ve iradı araştırılmaksızın mutlak tahsil ediliyor. Tediyesi yarı mecburi olanlar: her hangi bir muamele veya istihlak dolayısıyla vukua gelip iğtinabı kabul olmakla beraber ihtiyaca göre az veya çok miktarda verilenlerdir. İhtiyari veya keyif ve arzuya tâbi bulunanlar da her hangi bir mecburiyet veya tazyik olmaksızın münhasır mükellefin ihtiyar ve arzusu ile verdiği kısımlardır. Bu tasnif dairesinde son beş senelik varidatı miz üzerinde erkama müracaat suretile mukayese yaparsak 1926 senesinde 190 milyon 158 bin lira olan varidatı yakını umumîsi içinde 29 milyon 631 bin lira tediyesi mecburi olanlara ve 160 milyon 527 bin lira da tediyesi yarı mecburinin keyif ve arzuya tâbi bulunanlara kadar olan derecelere aittir. 196) senesinde 194.580.000 lira olan varidatı yekünü umumisi içinde 36.391.000 lira tediyesi mecburi olanlara ve 185.189.000 lirada diğerlerine aittir. 1928 senesinde 207.137.000 lira olan varidatı yekünü umumisi içinde 38.528.000 lirası tediyesi mecburi olanlara ve 180.377.000 lirada diğerlerine aittir. İşbu beş senelik hesabın tetkikin den anlaşılır ki mecburi tediyelelerin nisbeti yüzde 15/58 ile yüzde 19/10 arasında bulunmaktadır. Muhtelif senelerin vasatî nisbeti ise yüzde 18/12 tutmaktadır. Mutlak mecburi tediyeyle tâbi olmayan vergi ve resimlerin miktarı seneden seneye artmaktadır. 1926 senesinde 160.000.000 lira olan bu kısım varidatı 1930 senesinde 180.000.000 milyon lira hesap edilmiştir. Aradaki yirmi milyon liralık tezyatı eğer memlekette senevî irat miktarı artmış olsaydı, bittabi mevcut olmazdı. Mükellefin daha ziyade arzu ve ihtiyacı için tediye ettiği bu fazlalık bize sarfetmekte bulunduğu meblâğın miktarı ve binaenaleyh iradı artmaktadır. Bu kabil varidatı meyanında bulunan bazı kalemlere ait erkamı tetkik edelim:

Tütün: 1926 senesinde 15 milyon lira olan varidatı 1927 senesinde 17 buçuk milyon, 1928 senesinde 22 milyon lira, 1929 senesinde 24 milyon lira ve 1930 için de 25 milyon liradır. Seker: 1926 senesinde 4 milyon lira, 1927 senesinde 4,5 milyon lira, 1928 senesinde 5,5 milyon lira, 1929 senesinde 5.800.000 liradır. Müskirat: 1927 senesinde 4.750 bin lira, 1928 senesinde 5.516.000 lira, 1929 senesinde 5.800.000 lira ve 1930 senesi için de 5.900.000 liradır. Bu erkam bize gösterir ki tamamen veya nisbeten ihtiyari olan varidat seneden seneye çoğalmaktadır. Mükellef fazla tazyik altında olsaydı bu kısım varidat artmazdı. Gümrük istatistiklerinde bazı lüks mevaddın ithalâtı tetkik edilmştir. Bunlarda da seneden seneye ithalât fazlalığı görülmüştür. Müslin, krep ve mümasil ipeki kumaşlar 1926 da 348046 1927 senesinde 541.381 lira, 1928 senesinde 631.019 lira ve üzeri işleme deri eldivenler 1926 senesinde 85.015 lira, 1927 senesinde 112.490 lira, 1928 senesinde 123.611 lira, Tavşan ve kurt derileri 1926 senesinde 90.628, 1927 senesinde 247.578 lira, 1928 senesinde 962.181 lira, Kürkleri ve kürkçülük mamulâtı 1926 senesinde 49.590 lira, 1927 senesinde 90.967 lira ve 1928 senesinde 96.956 lira. Bu nevi esya ithalâtı da bize halkın zarurî ihtiyacı haricinde vaki olan sarfiyatını ve o sarfiyatı tezyidü göstermektedir. Biliyorum ki Efendiler her sene

hasta ruhlu betbaht insanlar sayı ve istihsaldeki neç ve getiretirmizin hakkını çok etmek ve memleketi fena ve muzir bir cereyan yaratmak ve çalışan kolları ve başları yek ve fütüra düşürmek için bazı tedbirleri lüzümununda fazla büyütürler. Bazılarını icat ederler ve bu fena havayı kulaktan kulaga bütün memleketi fisdırlar. Geçen senelerde hayat pahalılığı kuraklık ve darlık bunlar için başlıca mevzu teşkil etmiştir. Bu sene de iktisadî sıkıntı etrafında çalışıyorlar. Biraz evvel vergileri başka bir tasnife tâbi tutmuş ve mecburi olanlar ve bunların haricinde kalanları diye iki büyük kısma ayırmış idim. Birinci kısım yekünü: 930senesi için 42 milyon lira buldu ikinci kısmı da 180 milyon lira ediyor. Bir evden bir topraktan ve bir koyundan kar etsin etmesin irat getirsin getirmesin filvaki aynı vergileri alıyoruz. Fakat varidatımız altında beşe yakın miktarını teşkil eden kısımında vaziyet böyle değildir. Buradaki vergilerin tamamen mükellefin keyfine tâbi olanlar mecburiyete yaklaşıca kadar bir teselsül takip eder. Bundan maada mükellef bu kısımında devlete verdiği vergi nisbetini tenkis veya tezyit etmek imkânını elinde bulunduru. Alelümül gümrüklerden geçen malların herhangi bir ihtiyacı karşılayanları en ucuzundan en pahalısından kadar intihap etmek hakkı mükellefin elindedir. Kezaik müşkirat ve tütün gibi mevaddi hiç veya çok istihlak etmek, ucuz veya pahalısından istihlak etmek daima mükellefin elindedir. Memleketimizde denildiği şekilde iktisadî bir buhran olsaydı bunun en büyük tesiri en evvel bu ikinci sınıf varidatı üzerinde büyük bir tenakus kaydedmesi, lâzımgeldi. Nitekim muntakabî bir buhran geçiren Gireson vilâyetinde tütün hasılatı azaldığı gibi bazı darlık mntakalarda da bu kabil varidatın azaldığı müşahede edilmiştir.

Fakat biraz evvel arzettığımız ve memleketin ahvalı umumiyesini kat'î ifadelerde toplayan rakkamlar gösterir ki memleket ve millet salâha doğru vüsatı doğru yürümektedir. Memleketimizdeki vergi tazyikinin kazanç ve maışet darlığının sonuçları bulunanan memleketlerden fazla olmadığına emniyetli ve bu memleketlerden Türkiye gelen emele işçi, usta gibi münhasran kazandığı para ile geçinen binlerce insanın mevcudiyeti ve bunların geçindikten maada memleketlerine para gönderme imkân bulmaktadır. Bu kabil insanlar eğer memleketlerinde Türkiye kazandıklarına muadil değil hatta bir az noksan bir kazanç temin edebilselerdi yabancî memleketlere gitmek gibi külfetli ve biraz da mesakkatlı bir hayata katlanmazlardı. Maamafih itiraf eylemeliyim ki bugünkü vergi rejimi daha ziyade geir halk üzerinde sikletini hissettirmektedir. Bu vaziyette bilinerak hesap edilerek girilmiştir. Cümhuriyet teessül ettiği zaman her nevi kuvvetimizin membanı teşkil eden köylüleri ve köylülerin bitkin bir halde bulduk. Bir taraftan aşar ve mütezim diğer taraftan askerlik mükellefiyeti devletimizin hayat membalarını kuruttak bir hale getirmiştir. Cümhuriyet asırlarca süren bu hatları bir az da vergi rejimile tahhila çalıştı. Bu tashih ameliyesinin ne dereceye kadar müsbet bir netice verdiğini anlayabilmek için aşarın gelişinden bugüne kadar toprak alım ve satılmaları her vilâyet için ayrı ayrı istatistiklerini yaptırdım. Alım satılan topraklardan ne kadarının köylüden şehriyle ve ne kadarının şehirli den köylüye intikal ettiğini öğrenek istedim. Gelen rakkamlar takip edilen vergi sisteminin matlûp neticeleri vermeğe başladığını göstermektedir. Bu alım ve satımlar yüz rakkamile ifade edilecek olursa bun 50 sinin kendi aralarında 30 unun şehirli den köylüye, 20 sinin de köylüden şehriyle intikal ettiği şekilde hülasa edilebilir. Bu demektir ki devlet binasının istinat ettiği omuzlar kuvvetlenmeğe ve köylü Cümhuriyet rejimi sayesinde tabii hakları olan topraklara sahip olmağa başlamıştır. Bunun için iyi neticeler almışta başlanan bu yolda imanalı, emniyetle ve kat'iyetle yürüyeceğiz. Artık, köylüleri ve köylüleri imperatorluk zamanında olduğu gibi sadece fedakârlık zamanlarında hatırlanlar ve diğer zamanlarda unutulmuş ve ezilen yerler ve insanlar olarak telâkki etmiyoruz. İblâkî devletimizin temel taşını teşkil eden köylüleri ve köylülerimizi maddî ve manevî kuvvetlerle teşhiz etmek ve onları sarımsak birer kale haline getirmek suretile Cümhuriyetin manasını topraklarımızın üstünde silinmez yazılarla yazmak istiyoruz.

KAMBYO VAZİYETİ: Cümhuriyet devlet bütçesinin temin ettiği bu intizam ve inzibat rakkamları ile tesbit olunan normal inkısaflarını bu sene ciddi bir surette tehdit eden bir vaziyet görülmüştür ki o da kambyo temevvicatıdır. Mali senenin ortasında ihracat mevsiminin sonlarına doğru kambyoda her seneden fazla bir temevvic görüldü. Bunu mütealea ederken tabii bazı sebeplerle de karşılaştık. Eevvelâ tezyit muvazenesiz henüz müesses değildi. Saniyen; tarife kanununun millî iktisadiyatımıza himayeye matuf tedbirleri neticesi olan resim farklarından istifade emelle mevsim sız ve srasız, bir çok mallar kretilere istinaden ithal edilmiş idi. Birinci derecede iktisadî sebeplerden

doğan bu kısımlar için tedbirler almakta biran tereddüt etmedik. Halkı tamamen serbest bırakmakla beraber amme hizmetleri ifa eden müesseselerin haricden gelen emtia mübayaatını kayıtlar altına aldık. Diğer taraftan döviz talebinin baş devresini geçebilmek için piyasaya ihtiyaç nisbetinde döviz arzettik. İktisadî hâdisattan doğan ihtiyaçları, iktisadî tedbirlerle karşılamaya uğraştığımız sırada zehirli propaganda karşımıza kaldık. Yeni para çıkarılmamış hükümet millî parayı düşürerek piyasadan toplayacak, hükümet paraları ikiye bölerek yarısını alacakmış gibi hiç esası olmayan şayılara çıkararak herkesi telâşa vermek halkın kendi parasile maddî istifade ler temin etmek.

Bütün bu iktisadî tedbirlerimiz arasına hususî maksat ve kanaatler peşinde koşanlara karşı bittabi kayıtsız kalamazdık. Yüksek heyetinin kabul buyurduğu muvakkat kanunun koyduğu ceza tedbirleri altında kambyo alım ve satımı intizam ve mürakabesi için hükümet kararlar aldı. Bu kararların alındığı gündün beri kambyo hazineden hiçbir fedakârlık yapmağa ihtiyaç kalmak sızın normal ve hemen hemen sabit bir çerçevede kalmış, her türlü ticarî ve sıhhi ihtiyaçlar, ihtiyaç sahiplerinin hiç bir zararını müddei olmaksızın temin ve tatmin edilmiştir. Bundan sonra bankalar arasında bir konsorsiyum hesabına kambyo alım ve satımını müzakabesini temin yolunda aldığımız tedbirlerin tabiiği için bir yeri teşkilâtı yapılmış, hazineye hiç bir masraf, halka da hiç bir müşkülât tahmiline meydan verilmemiştir. Kezaik ilâve emeliyim ki, hükümete alınan tedbirlerimizde resmî ve nımersmî devlet dairelerinin, tehdirlenide memleket için hiç bir zarar ve tehlike olmayan ihtiyaçları müstesna olmak üzere halkın ihtiyacı umumiyesi için hiç bir tahdit yapılmamış, cenebi emtiası ithal ve ihracat mallarımız ve onları memleketi getirecek dövizler hiç bir kayde tâbi tutulmamıştır. Mahiyeti ve miktarı ne olursa olsun tuc carımız tarafından ithal edildiği sabit olan malların döviz borçları günü gününe tedarik ve temin edilmiştir.

Efendiler, hayatta kararlardan nizamlar ve kanunlardan daha kuvvetli bir unsur vardır: Ahşıklık. Bu unsur kendidilğinden yerleşir ve gittikçe kuvvetlenir. Müsbet istikamete yürüyen işler için pek feyizli ve yararlı olan bu kuvvet menfi istikametteki işlerde yerleştiği zaman tevlit ettiği uyusukluk, miskinlik itibarile çok tahripkârdır. Onun için hayatları ebedî, hedefleri terakkî ve medeniyet olan milletler bu ikinci kısım ihtiyatları ne kadar kölesmiş olursa olsun silkinip atarlar ve işleri müsbet istikamete tahvil ederler. Türk parasının her sene kıymetinden muttari ve mütevali bir surette kaybetmesi 15 senedenberi devam eden bu sukutun şimdiki kadarda göya tevakküfla karşılanmas olmas fena istikamette bir itiyadın yerleşmiş olduğu hissini vermeğe baş lamıştır. Fakat, Türk milletinin bu seneki korkunc sukut karşısında gösterdiği heyecan ve aldığı tedbirlerle bünyesinde ne kadar büyük bir hayatiyet, kuvvet meknuz olduğunu bilen bir kere daha ispat etmiştir. Bizzat millet tedbirleri aldı. Tasarruf cemiyeti teşekkül etti, yerli mallara rağbet gösterdi, vicdanlarda doğru yollar aydınlandı. Kezaik, hükümet resmî ve nımersmî teessürlere üzerine aynı istikamette tedbirler alındı, kayıtlar istikamete ve bütün bunlar dahil ve haricte isaa edilen zehirli propagandalara ümit kırıcı isnatlara rağmen sukutun büyük bir kısmını çok kısa bir zaman içinde istirdet etti. Ve paramızın yürübiş istikametine kat'î olarak istikrara çevirdi. Filvaki niçin daha evvel bu işte ciddi olarak istigal olunmadığı sorulabilir. Fakat, bilirsizin ki, büyük milletler işlerini sraya kor ve hiç bir vakit onları kudretinin üstüne çıkarmaz. Bizim de dahilî ve haricî hallohunacak büyük işlerimiz vardı. Mazinin, halin ve istikbalin meselleri mevcuttu Yapılacak inkıslarlar ve çıkarılacak büyük kanunlar istikbal senelerine yürüyen işler ve programlar vardır. Bugün bunların çoğunu bitirdik. Bir kısmın tetkiki ile meşgulüz. Onun için gerek millet ve gerek hükümet artık paramızla da istigal etmek zamanını geldiğini hissetti ve derhal millet ve hükümet büyük inkısların yarattığı millî heyecanla bu seneden itibaren bu işe de sarılmı bulunuyor.

Bu millet ve onun çocukları bütün büyük işlerini nasîl birer birer ve büyük muvaffakiyetler içinde hallettilere para ve istikrar mesellerini de böylece halledeceklerdir.

Efendiler, bugün halkımız kendi parasına olan itimadının kâmilan avdet etmiş olduğunu ve hiç bir kim senin borsadaki fiat haricinde döviz aramadığını göstermek için buhran takip eden günlerde bin kuruşa yaklaşan altın fiatının, bugün 900 905 arasında dolmağa başladığını zikredeceğim. Bu fiil misal her fena havadisi tekzip edecek bir kudrettedir. Beyefendiler, sözlere nihayet verirken her sene büyük encümeninin varidatları ve büyük meclisi

irşâri ile daima tekâmüle yürüyüş bütçemizin bu sene de aynı yarımlar ve irşatlarla büyük bir adım atcağında emniyetli olduğumu ve bunun için bütçe encümenindeki arkadaşlarıma ve sizlere teşekkür etmeği vafie bilirim..

Musiki şenlikleri
Amerikada ve Avrupalı zı mntakalarında her sene yılmılmakta olan musiki şenlikleri nın memleketimizde de tabii tasavvur olunmaktadır. Konsvatuar müdürü Ziya B. bu hususta diyor ki: — Bu henüz tasavvur halindedir. Henüz esaslı olarak düşünülmemiş ve bir program yapılmamıştır. Maamafih böyle bir teşebbüs çok iyi olacaktır.

Ekmek ve Francalâ fiatleri
Şehremanetinden: Mayısın yirincisi Salı gününden itibaren Ekm on iki kuruş on para ve Francalâ mi kuruş otuz paradır.

Ziya vapuru yandı
İzmir limanına mukayyet "Ziya" vapuru Akdenizde yanmış ve bapmıştır. Bundan altı ay evvel satın alınan Ziya vapuru bir kaç gün evlimanımızdan Selefke ve eMrSine türülmeğe üzere petrol ve benzin alın Akdenizde Patmos ve Amorgos adaları önünden geçerken ambarında tial vukua gelmiştir.

Vapurun kaptanı Nazî Bey mürettebat Amorgos adasına itiderek kurtulmuşlardır. İstihsalı sebebi tahkik olunmaktadır.

Poliste becaşiler
Beyazıt merkezine tayin edilen olan merkez memuru Saffet B. terar Fener merkezine, merkez memuru Necatî Bey de Beyazıt merkezine nakledilmişlerdir.

Bunlardan maada Pangaltı serkoferi Murat B. müteferrikaya, müteferrika komiseri İsmail B. de Ordya nakli tayin olmuşturlar.

Emvali metruke
Haziranın itibaren emlak metruke idaresinde yeni şek ve kadro tatbik edilecektir.

Estern şirketli müzakere
Estern şirketi, posta idaresinin ecnebi memleketlerine tezsizle muhabere imkânını temin etmesi üzerine hükümete mücaatla müşkül vaziyete düştüğü, ya mukavelesinin feshi veyahut şirketin telsizden istifadesini temin olunmasını istemiştir. Bu hususta müzakere bitirmek üzere.

Yeni mal müdürleri
Merzifon malmüdürlüğüne Karman müdürü Raif, Hakkâri malmüdürlüğüne Şile müdürü Lütfi, Taşköprü malmüdürlüğüne Midyat müdürü Abdurrahim, Şile müdürlüğü Oldu malmüdürlüğü Rifat Beyler tayin edilmişlerdir.

Maden kömürlerimiz
Zonguldak maden şirketleri haric kömür satışı için çalışmaktadır. Haber aldığımız göre Ereğ şirketli Romanya'ya kırk bin, Yunanistan 25000 hamule, 50.000 ton ihrakıye satmıştır. İhrakiyenin vapurları seri verilmekten Zonguldak rağbet çoğalmakta ve ekseri vapurları İstanbul limanındaki tahmil vatiyeliye müşkülâtından Zonguldak kömür almağı tercih etmektedirler. Dün ve evvelsi gün Zonguldak limanından dört büyük Yunan vapuru ki bin ton ihrakıye almıştır.

Bulaşık olanlara uğrıyan seyyah vapurları
Uğradıkları bulaşık limanlarda rihıma yanaşmaksızın muamele yapmış olmak veya rihıma yanaştığı takdirde kayırlaya bağladığı halatlara hâci olarak koymuş bulunmak ve ayr zamanda Seyyahların şehre çıkıp avdet eylemeleri müstesna olmak üzere mezkûr bulaşık limandan yolcu veya esya almamış olmak ve İstanbul limanında da dahi karaya bağlayacağı halatlara muayyen e'tta hâci olarak buona isgal ettiği sahayı elektriki ziyasile tenvir eylemesi gibi tedbirlerle maruz bulunulmuş şartlarla münhasırsayyah vapurları muamele rihıma yanaşmalarına müsaade edilmiş tensip kılınmıştır. Bittabi bu müsaadenin yalnız münhasıran seyyah naklede vapurlara şümülü olup alelade yolcu taşıyan veya alelade yolcu ile birlikte seyyah irkiletmış olan vapurlara bir taallâku yoktur.

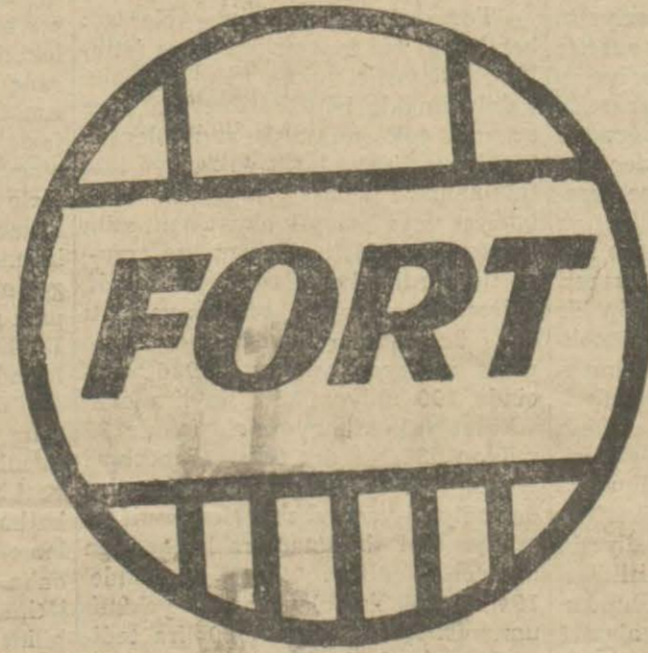
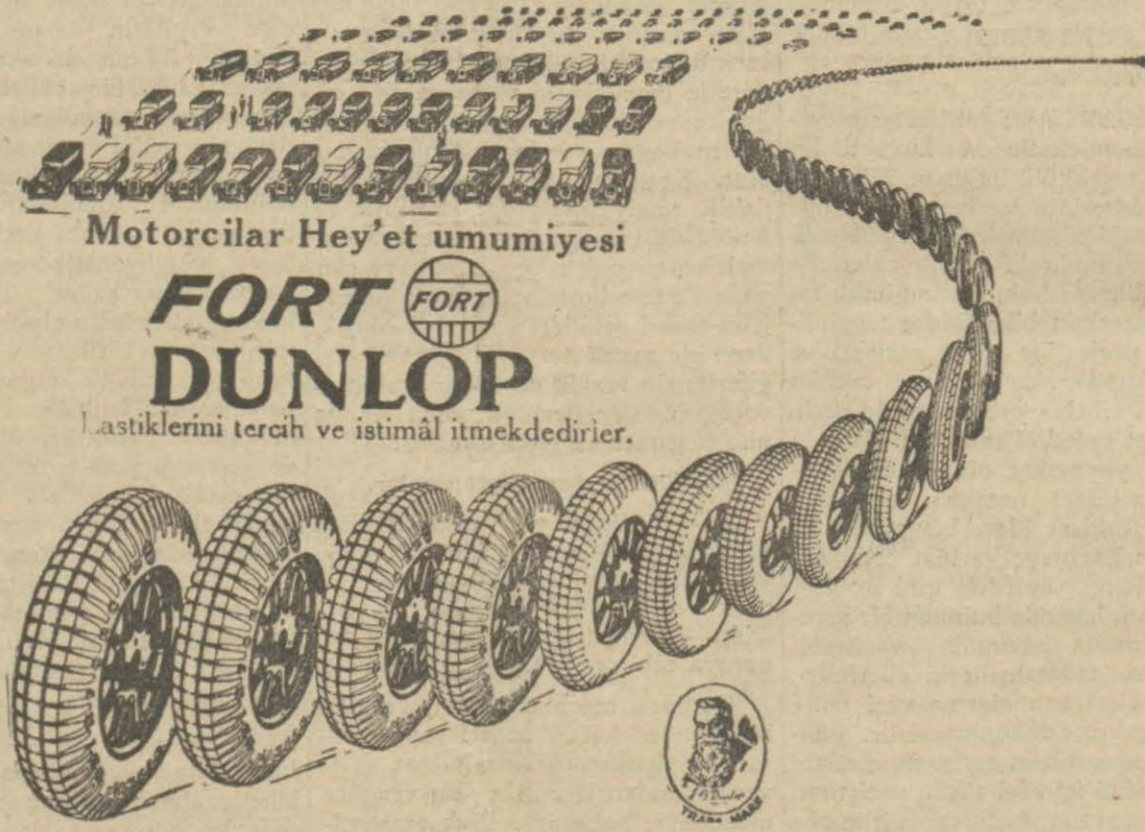
Haşaratı
öldürenler
arasında

Flida ve pompası daima

Birinciliği
kazanmaktadır

Flida daha müessir, daha mükemmel ve yarı yarıya ucuzdur. Bütün devair ve müessesat Flida istimal eder. HASAN Ecza deposunda

DUNLOP

İSTANBUL VILAYETİ DEFTERDARLIK İLÂNATI

Bandırma Malmüdürlüğünden:
62160 lira bedelli sabıklık Ma nıyas gölünün dört sene beş bu-
k aylık hasılatı saydiye ve mastariyesile saz ve kamış rusumu
0 Mayıs 930 tarihine müsadir salı günü saat on sekizde pazarlık
artile ihale edilecektir.

Pertevniyal Vakfı Akaratından:
Köprü Başında Valide Hanı derü nüdür. Kiralamak isteyenlerin yevmi
unda 10 No. mağazaya tekrar yirmi mezkûrda saat on beşe kadar İstan-
bul Evkaf müdüriyetinde Pertevni-
yal Vakfı idaresine veya idare encü-
minin yirmi sekizinci Çarşamba gü-
menine müracaat etmeleri.

Bandırmada fabrika tamirâtı
Tütün inhisarı umum müdürlüğünden
Bandırmada deniz kenarında muhterik fabrikanın çatısile dö-
semeleri, kâpi ve pencerelerinin inşaatı kapalı zarfla münakasa-
ya konulmuştur. Mezkûr inşaatı ait resim, şartname ve satresli iki
lira mukabilinde verileceğinden taliplerin idarei/umumiye mimari
şubesine müracaatla almaları ve 24 Mayıs 930 cumartesi günü
saat 10,30 a kadar zarflarını Galatada mübayaat komisyonuna
tevdî etmeleri.

HÖFHERR - SCHRANTZ - CLAYTON - SHUTTLEWORTH
Macar Ziraat makineleri
Fabrikası Türkiye merkezi umumisi
Sirkeci - Ankara caddesi numara 18 - 24 daireli mahsusa

3 demirli pulluk çeker ve
nazot gibi en ucuz mevadî
müştelle ile günde vasatî 30
dönüm derin hafriyat yapar
28 beygir kuvvetinde olan bu
traktörlerimiz en son sistem-
dir. En yeni, yani 1930 sene-
si tiplerinden her boyda har-
man makinelerimiz gelmiştir.

28 K markalı mazot
traktörü

Yalnız biçer ve biçer bağlar orak makinelerimiz vardır
Makinelerimizin tarzı inşası basit, idareleri kolaydır.
Ehyen fiyat, müsait şeraiti tediye
Türkiyenin hemen her şehrinde şube ve acantalarımız vardır.
TEKLİF İSTİYİNİZ

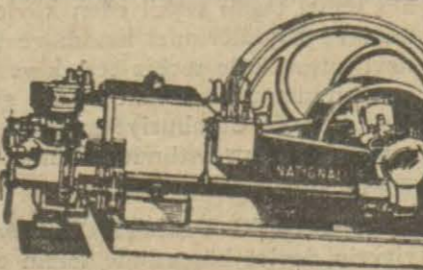
Istanbul Tramvay şirketinden: İ L Â N

Beheri 50 kuruş kıymetinde
bulunan ve "bono karneleri",
denilen aboneman karnelerinin
1 Haziran 1930 tarihinden iti-
baren muteber olmayacağı aha-
liye ilân olunur. Bu karneler
31 mayıs tarihine kadar araba-
larda ber mutat kabul olu-
nacaktır.

Ellerinde bu karnelerden
mevcut bulunupta muayyen
olan mezkûr tarihe kadar bun-
ları sarfedemeyenlerin 31 ma-
yıs 1930 tarihine kadar Tünel
Meydanında Metro Hanında şir-
ketin merkez veznesine müracaatla bu karnelerin bedelleri-
ni istirdat etmeleri icap eder.

Bu müddetin müürundan
sonra aboneman biletlerinin hiç
biri muteber olmayacak ve ka-
bul edilmeyecektir.

Istanbul 26 nisan 1930
MÜDİRİYETİ

İngiliz mamulâtı
"NASYONAL" MOTÖRÜ

Mazot ve mangal kömürü ile
müteharrik gayet sade, İktisadî
ve fiyatı her türlü rekabetten
aridir. Tediyeatta teshilât. Her
zaman teslim amadedir. Taftilat
için Galatada Perşembe pazarında
Arslan Hanında 1-5 numaralarda
İZAKINO ARDİTTI
müessesesine müracaat olunması.

İ L Â N
Muğla vilâyeti dahilinde Milâs
kazasının Ören namı diğer Kereme
nahiyesinde şimalen Eren tepesinden
doğru yol tepesine hattı müstakim
garben doğru yol tepesinden Böz
alan karyesi camisine hattı müstakim
cenuben mezkûr noktadan Kırıcık
tepesine hattı müstakim şarkan Kır-
cık tepesinden mebdelî hudut olan
Eren tepesine hattı müstakim ile
mahdud ve mesahal sathiyesi dört
yüz almış üç çeripten ibaret arazide
Türkiye cumhuriyeti tebaasından
Yakobero ve Hayım Leon efendiler
tarafından bittaharî zahire çıkarılan
bakır madeni doksan dokuz sene
müddetle mumaileyhima uhdelerine
ihale olunacağından maadın nizam-
namesinin otuz altı ve otuz yedinci
maddeleri mucibince bu bapta bir
güna itirazi olanların ilân tarihinden
itibaren iki ay müddet zarfında An-
karada İktisat vekâletine ve mahal-
linde makamı vilâyete ba arzual
müracaat eylemeleri ilân olunur.

Müşkülâtı Rel'ediniz
Müşkülâtı galebe çalmak herkesin
vazifesidir. Fakat usulünü bilmek lâ-
zımdır. Meselâ her türlü pasta ve
şekerlemelerin en nefislerini tedarik
için **Tokatlı** dâki fiyat tenzilâtından
istifade ediniz. Çikolatalar 260, bi-
sküitler 180, pastalar 7 kuruş. Evlen-
me ve sair merasim için şehirde hu-
susî servis vardır. Telefon Beyoğlu 45

Liseler mübayaat komisyo-
nundan:
Komisyonumuza merbut leyli
lise orta ve muallim mekteple-
rile pansiyonların bir senelik
Sabun ihtiyacı 8/6/930 tarihinde
ve saat on altıda ihalesi icra
kılınmak üzere kapalı zarf usul-
le münakasa konulmuştur.
Şeraiti anlamak isteyenlerin ko-
misyon kitabetine müracaatları.

Dr. İhsan Sami
Öksürük şurubu
Öksürük ve nefes darlığı
için pek tesirli ilaçtır.
Divanyolu Sultan Mahmut türbesi 189

Bursada
Her türlü asri kon-
forları haiz ve oto-
mobili her gün Mu-
danyada misafirlerini
bekler.
Otel Çekirge Palas

Dr. Horhoruni
Beyoğlu Mektep sokak No 35
muafene sabahdan akşama kadar.

Dr. A. KUTIEL
Eirenci ve cilt hastalıkları mü-
tehasssısı Karaköy bürkekçi fırını
sirasında No. 34

PRENGİ
ve belsoğukluğuna yakalan-
mamak için
PROTEJİN
Kullanınız. Tesiri yüzde yüzdür.
Her eczanede bulunur

Şehremaneti ilânâtı
Beyoğlu Hüseyinpaşa mahalle-
sinde 1 No. üç kat Emanete ait
hanenin ankaşı tamamen pazarlık
suretiyle satılacağından talip olanların
19/5/930 tarihine müsadir pazartesi
günü saat on beşte daire encüme-
nine müracaat etmeleri ilân olunur.

Şehremanetinden: Beyazıt yangın
yerinde Tavşan taşında Emin bey
mahallesinde 4 üncü adada 32/2,
33/3, 33/4 harita numaralı arsalar
arasında 12,09 metro murabbâ arsa-
nın metro murabbâna 2,5 lira
kıymet takdir olunarak satılmak için
alakadarları arasında açık müzaye-
deye konmuştur. Taliplerin şartna-
meyl görmek için her gün müzaye-
deye girmek için ihale günü olan
9 haziran 930 pazartesi günü leva-
zım müdürlüğüne gelmeleri.

İngilterede kazanmış oldukları birinci
mükâfattan sonra
Filips (PHILIPS)
Radyoları
Çekoslovakya'da daha iki parlak mu-
vaffakiyet kazanarak 200 kişiden
mürekkep bir hakem heyetince
Dünyanın En mükemmel
RADYOLARI
olarak tasnif edilmiştir.
İşletmek için:
Fişi cereyana takmak, bir
tek düğmesini çevirmek
KAFİDİR
Umumi vekilleri:
Helios Müessesatı
Galata Nezaran Han No 14, Posta kutusu Galata 400

Maarif vekâletinden:
Balıkesir'de inşa edilecek Necati Bey Muallim Mektebi için
saat 8 Mayıs 1930 tarihinden itibaren bir ay müddetle ve kapalı
lı zarf usulile münakasa konmuştur.
Talip olanlar plân, şartname fenniler münakasa şartname
ve mukavele suretlerini almak üzere bu gibi büyük inşaat yap-
mış olduklarını müş'ir ehliyeti fenniye vesikalarile beraber Ma-
arif Vekâleti İnşaat Dairesine müracaat edebilirler.
İhale Maarif Vekâleti İnşaat Komisyonu tarafından
edileceğinden taliplerin münakasa ve müzayede kanununa te-
fikan tanzim edecekleri teklif mektuplarının ihale tarihi olan
8 Haziran 1930 Pazar günü saat 15 te mezkûr komisyonuna tev-
dî etmeleri ilân olunur.

FOTOGRAF AMATÖRLERİ!
Sımdıye kadar
CAPPELLI
film ve plâklarını kullanmadınızsa bila teahhur tecrübesini yapınız.
Sonderece memnun olacaksınız. Her yerde satılır.
Mes'ul müdürü Surhaned